

ДЕТАЛЬНА ПРОГРАМА 3-ГО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ РОСЛИН В УКРАЇНІ

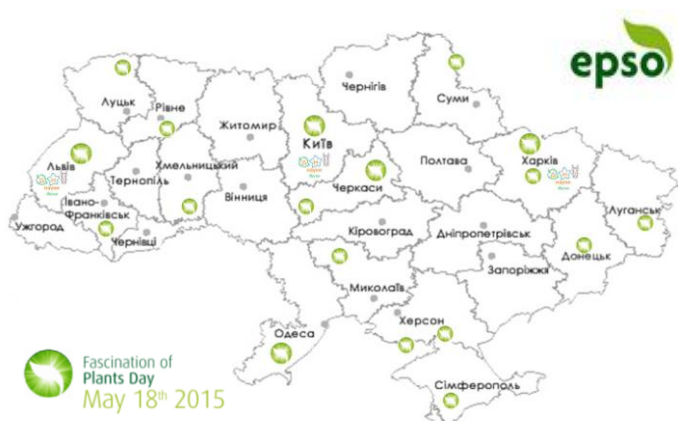

Міжнародний
День рослин
18 травня 2015

Запрошуємо Вас взяти участь у науково-просвітницьких заходах до **Міжнародного Дня рослин (Fascination of Plants Day)**, який проходить під егідою Європейської організації біології рослин (EPSO) в Україні та світі втретє. Цьогорічні події відбудуться спільно з проектом популяризації науки, організований молодими вченими Національної академії наук (НАН) України – “Дні науки. Весна-2015”, а також з **Міжнародним Днем музеїв** під егідою Міжнародної ради музеїв (ICOM). Протягом трьох тижнів з **3 по 26 травня** всі охочі матимуть можливість **безкоштовно** відвідати відкриті лекції, презентації та екскурсії, організовані провідними фахівцями та аматорами, демонстрації природничих експериментів із залученням сучасних методів біологічних досліджень, екскурсії в оранжереї, тематичні конкурси, помандрувати у національні природні парки пішки та на велосипеді, etc. Заходи до Дня рослин відбудуться в Києві, Львові, Одесі, Харкові, Черкасах, а також у Волинській, Івано-Франківській, Миколаївській, Сумській, Хмельницькій та Херсонській областях. Коротку програму заходів без анотаціями та детальну програму, впорядковану за учасниками, Ви знайдете на сайті: <http://www.plantday12.eu/ukraine.htm>. Нижче представлено детальну версію програми Третього Міжнародного Дня рослин в Україні за датами.

Контактні особи: (стратегічні питання) **Ярослав Борисович Блюм**, Національний Координатор Дня рослин, Представник України у EPSO, Директор ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, акад. НАН України., проф., д.б.н (+38 (044) 434 37 77, cellbio@cellbio.freenet.viaduk.net). Організаційні питання: **Юлія Красиленко**, Локальний координатор Дня рослин, Голова Ради молодих вчених ДУ “ІХБГ НАН України”, к.б.н, н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології (+38 (067) 409 62 92, +38 (095) 425 35 77, j_krasylenko@ukr.net).

*Донецька та Луганська області, а також АР Крим через штучно утруднене переміщення та спілкування з колегами в зв'язку з агресивною політикою РФ представлені цього року фотографіями та художніми роботами, які Ви зможете побачити 17 травня з 11⁰⁰ до 17⁰⁰ на виставці у рамках проекту “Дні Науки.Весна” в Інституті ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України у м. Києві за адресою вул. Терещенківська, 2, а також 15–24 травня у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка за адресою м.Київ, вул. Тімірязєвська 1, корп.6.

Квітень-червень, щочетверга, КИЇВ

● Висадження рослин на клумбі "Біорізноманітна Україна" ●

Озеленення плацу Києво-Могилянської академії рослинами винятково Київської області з метою інформування громадськості про флористичного різноманіття Київської області завдяки створенню ділянки, яка естетично та наочно його відтворює.

студентка кафедри екології НаУКМА **Анастасія Старенька**, anastasia_star@ukr.net, голова ГО Український екологічний клуб "Зелена Хвиля"
Наталія Гозак, natalia.gozak@ecoclub.kiev.ua, +38 (067) 698 76 51, голова студентської організації Екоклуб "Зелена Хвиля" **Марта Трофімова**, marta_tr@ukr.net, +38 (096) 425 68 49, заступник голови студентської організації Екоклуб "Зелена Хвиля" по зв'язкам з громадськістю **Ксенія Потьомкіна** +38 (093) 445 87 38

Екоклуб "Зелена хвиля", м. Київ, вул. Сковороди 2 (НаУКМА) корпус 3, ауд. 307

3 – 10 травня, СУМСЬКА ОБЛАСТЬ

● Велопробіг по Деснянському біосферному резервату ЮНЕСКО за маршрутом: Середина-Буда – с. Очкине – с. Бирине – м. Новгород-Сіверський – с. Гремяч ●

Низка заходів відбудеться в рамках велопробігу по Деснянському біосферному резервату ЮНЕСКО за маршрутом: Середина-Буда – с. Очкине – с. Бирине – м. Новгород-Сіверський – с. Гремяч. Мета заходу привернути увагу громадськості до питань розвитку біосферного резервату, показати його природні і культурні цінності, популяризація наукових знань. В рамках дня рослин-2015 будуть проведені ботанічні екскурсії на тему: «Краще бути великим чи маленьким», майстер-класи із створення ботанічних колекцій, а також наукові пікніки, учасники яких зможуть підтвердити легенду, що заборонений плід найсолодший і дізнаються як рослини досягають успіху.

Цільова аудиторія: школярі, діти з батьками

ст.н.с. Національного природного парку "Деснянсько-Старогутський" **Сергій Панченко**, +38 (097) 192 34 89, serhiy.m.panchenko@gmail.com

Збір: 3 травня з велосипедами о 9⁰⁰ біля адміністрації НПП "Деснянсько-Старогутський" (вул. Новгород-Сіверська, 62, м. Середина-Буда, Сумська обл.). Бути готовим до недільної подорожі в пошуках природних і історичних цінностей Деснянського біосферного резервату. Прохання до іногородніх завчасно повідомити про свій приїзд. Оперативна інформація через Facebook: <https://www.facebook.com/nppds.buda?ref=bookmarks>

Національний природний парк "Деснянсько-Старогутський", Середино-Будський р-н, м. Середина-Буда вул.Новгород-Сіверська,62, Сумська область

7³⁰ –20⁰⁰

4–5 травня, МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

● Лекція "Рослинний світ національного природного парку "Бузький Гард" ●

Під час лекції для студентів Мигіївського аграрного коледжу (с. Мигія Первомайського району) буде продемонстровано презентації "Червонокнижні рослини НПП "Бузький Гард" та "Первоцвіти НПП "Бузький Гард". Парк розташований в долині р. Південний Буг від м. Первомайськ до смт. Олександрівка Вознесенського району, а також в долинах р. Велика Корабельна від с. Благодатне до с. Семенівка Арбузинського району (основна частина) та р. Мертвовод від с. Петропавлівка Братського району до с. Актове Вознесенського району, включаючи долину р. Арбузинка від с. Трикрати до с. Актове.

начальник відділу науки та екоосвіти **Сергій Легкий**, +38 (097) 781 42 64, legkuys@ukr.net, <https://www.facebook.com/nppbg>

Національний природний парк "Бузький Гард", Миколаївська область, Первомайський район, с. Мигія, вул Первомайська, 85

12⁰⁰

9–15 травня, ОСТРОГ

• Відкриті уроки в школах та ботанічні екскурсії по території Парку •

При відкритті заходів в школах Острозького та Здолбунівського районів Рівненської області та екскурсії на території Національного природного парку "Дермансько-Острозький" учням буде продемонстровано рідкісні та цікаві види рослин, що зустрічаються на території регіону та обґрунтована необхідність їх збереження і відновлення. Під час екскурсії екологічною стежкою "Від Волині до Поділля" екскурсантів ознайомлять з особливостями флори та рослинності регіону. Заплановане проведення науково-практичного семінару "Дослідження популяцій раритетних видів рослин" для вчителів Здолбунівського району.

начальник відділу наукової, еколого-освітньої роботи та рекреаційного благоустрою Національного природного парку "Дермансько-Острозький" **Оксана Головка**, nppostrog@ukr.net, +38 (097) 961 23 72, +38 (050) 872 41 20, провідний фахівець з еколого-освітньої роботи Національного природного парку "Дермансько-Острозький" **Валентин Лисюк**, nppostrog@ukr.net, +38 (068) 013 77 24, ст. н. с. Національного природного парку "Дермансько-Острозький" **Галина Кальчук** nppostrog@ukr.net, +38 (096) 888 16 88

Національний природний парк "Дермансько-Острозький", м. Острого, Рівненська область

12 травня, ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ

• Екскурсія по екологічній стежці "Старий парк над Стоходом" •

Відділ екологічної освіти та рекреації національного природного парку "Прип'ять-Стохід" щорічно проводять екоосвітні заходи ботанічного напрямку, ціль яких охорона та збереження флори Любешівського району. Цьогоріч плануємо провести ряд комплексів: екскурсія по екологічній стежці "Старий парк над Стоходом", протяжність якої 900 м, по маршруті можна спостерігати за рослинами парку, прибережними та річковими рослинами. Також проведемо наступні заходи: створення презентації про рідкісні рослини національного природного парку "Прип'ять-Стохід", ботанічну вікторину, усний журнал "Значення рослин у житті людини". Під час екскурсії відвідувачі познайомляться із рослинами парку, якому приблизно 150-200 років, а також ознайомляться із прибережними рослинами річки Стохід та водними рослинами, які відносяться до Зеленої книги України: глечики жовті, латаття сніжно-біле. Із підняття поблизу річки, можна побачити заплаву Стоходу, а саме водно-болотні угіддя, які мають міжнародне значення, як Рамсарські. На цій зупинці встановлені інформаційні банери – стенди за фотографіями яких можна більше дізнатись про біорізноманіття національного парку вцілому.

• **Усний журнал "Значення рослин у житті людини"** відбудеться на базі НВК смт. Любешів, оскільки парк не має актових залів. Задіяні будуть учні 6-7 класів. Для них працівники парку по сторінках журналу в різних формах донесуть інформацію про рослини НПП, а саме: рідкісні, лікарські ефемероїди та рослини різних екосистем. Для цього пропонується **презентація** рослин Національного природного парку та **вікторина** в якій будуть питання про найцікавіше про флору Любешівського району.

заст. нач. відділу екологічної освіти та рекреації НПП "Прип'ять-Стохід" **Віта Домашич** +38 (095) 226 75 04, nppps1@gmail.com, м.н.с. НПП "Прип'ять-Стохід" **Ольга Бубало** +38 (099) 246 87 52

Сайт події: <http://www.pripyat-stohid.com.ua/> <https://www.facebook.com/pripyatstohid>

Національний природний парк "Прип'ять-Стохід", Волинська обл., Любешівський р-н, смт. бешів

Місце збору: смт. Любешів, вул. Бондаренка 46, адміністративний корпус
10⁰⁰ –12⁰

14 травня, КОСІВ

● День відкритих дверей в науково-просвітницькому центрі НПП “Гуцульщина” ●

З 2011 року в НПП “Гуцульщина” діє науково-просвітницький центр, який має важливу наукову, пізнавальну та еколого-освітню цінність. Тут є кімнати геології, дендрології, ентомології, лікарських рослин, фітокомпозицій, вазонарій та гербарна кімната, а також мікологічна лабораторія та лабораторія екологічного моніторингу, де проводиться систематичний аналіз якості води 4-х річок парку за 12 показниками, а також отримання чистих культур рідкісних видів макроміцетів та нарощування посівного інокуляту.

начальник відділу екологічної освіти **Катерина Лаврук**, +38 (03478) 2 37 09, gutsulpark1@ukr.net,
н.с., лісівник **Олег Погрібний** +38 (03478) 2 37 09 gutsulpark1@ukr.net

Національний природний парк “Гуцульщина”, м. Косів, Івано-Франківська обл., вул. Дружби, 84
8³⁰ –17⁰⁰

● Презентація новоствореної еколого-пізнавальної стежки “На гори Овид та Бабу-Жбир” ●

Територія Національного природного парку “Гуцульщина” славиться мальовничими ландшафтами, видовим розмаїттям флори та фауни, самобутньою історико-культурною спадщиною Гуцульщини. На еколого-пізнавальній стежці “На гори Овид та Бабу-Жбир” зростають види рослин, занесені до Червоної книги України: булатка довголиста, гніздівка звичайна, зозулька травнева, підсніжник звичайний, а також рідкісні рослинні угруповання реліктової сосни звичайної та реліктової сосни звичайної з домішкою дуба скельного, що занесені до Зеленої книги України. На маршруті також зустрічаються об’єкти історико-культурної та археологічної спадщини Гуцульщини.

начальник відділу екологічної освіти **Катерина Лаврук**, +38 (03478) 2 37 09, gutsulpark1@ukr.net,
н.с., лісівник **Олег Погрібний** +38 (03478) 2 37 09 gutsulpark1@ukr.net

Національний природний парк “Гуцульщина”, м. Косів, Івано-Франківська обл., вул. Дружби, 84
8³⁰ –17⁰⁰

14 травня, ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ

● Екскурсія "Степовою стежиною" ●

Спільно з науковцями лабораторії біологічного моніторингу та заповідного степу Біосферного заповідника "Асканія-Нова" Ви відвідаєте степову ділянку "Стара", яка знаходиться на заповідному режимі з 1898 р. Ознайомитеся з флористичним та фауністичним різноманіттям асканійського степу. Особлива увага буде приділена видам, що занесені до охоронюваних списків різних рангів. А найголовніше – Ви побачите та відчуєте всю красу і неповторність степових просторів! Отож, ласкаво просимо!!!

провідний фахівець лабораторії біологічного моніторингу та заповідного степу Біосферного заповідника "Асканія-Нова" **Орися Гофман** gofman.orusia@mail.ru, +38 (097) 653 31 06

Біосферний заповідник "Асканія-Нова" ім. Ф.Е. Фальц-Фейна Національної академії аграрних наук України, Херсонська обл., Чаплинський р-н., вул. Фрунзе, 13, смт Асканія-Нова
8⁰⁰ –11⁰⁰

14 травня, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

• Виставка "Збережемо рослини"•

На виставці будуть представлені буклети "Збережемо первоцвіти", інформаційні плакати і стенди, фото червонокнижних видів, ендеміків та реліктів, гербарні зразки, а також дитячі роботи (малюнки, вироби), виконані до конкурсу "Збережемо первоцвіти" та результати майстер-класів з виготовлення штучних квітів. Для широкого загалу.

зав. відділом науки **Олександра Кучинська**, наукові співробітники відділу науки НПП "Подільські Товтри"

Науково-екологічний центр НПП "Подільські Товтри" (м. Кам'янець-Подільський, ауд. 3)

Контактні особи: фахівець з екологічної освіти НПП "Подільські Товтри" **Олена Дем'янова**, ст.н.с. НПП "Подільські Товтри" **Дмитро Свиридчук** Тел. +38 (03849) 5 12 70, 5 17 71, npptovtry@ukr.net

9⁰⁰ –17⁰⁰

• Фотоконкурс "Рослини через екран смартфона"•

Конкурс фотографій рослинності НПП "Подільські Товтри" та його околиць. Для широкого загалу.

с.н.с. **Михайло Дребет**, провідний фахівець з екологічної освіти **Олена Дем'янова**, наукові співробітники відділу науки НПП "Подільські Товтри"

14 –18 травня

14 –16 травня, КИЇВ

• Науково-практична дитяча конференція "День рослин" •

Відповідно до плану роботи Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді на 2015 рік, затвердженим Міністерством освіти і науки України (протокол № 4 від 03.12.2014 року), в рамках проведення III Міжнародного дня рослин в Україні Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України спільно з Інститутом харчової біотехнології та геноміки НАН України з 14 до 16 травня 2015 року у м. Києві проводять Всеукраїнську науково-практичну дитячу конференцію "День рослин" (далі – Конференція). Інформація про Міжнародний день рослин в Україні додається (додаток №1).

Конференція проводиться з метою обговорення проблем рослинництва, методів природоохоронної діяльності, збереження його біорізноманіття. До участі в заході запрошуються учні загальноосвітніх, професійно-технічних і позашкільних навчальних закладів віком від 13 до 18 років включно (7-11 класи), які мають досвід науково-практичної роботи та досягли певних результатів у галузі рослинництва та природоохоронної діяльності.

Основні тематичні напрями роботи конференції: ботаніка, сільське господарство, лісове господарство, селекція рослин, біорізноманіття, харчування, захист рослин, охорона навколишнього середовища, поновлювальні ресурси. Конференція буде проводитися в режимі роботи круглих столів та дискусійних майданчиків. За підсумками роботи конференції планується видання електронної збірки матеріалів. Учасникам конференції статті для друку (відповідно до напрямів роботи конференції) необхідно завантажити під час реєстрації до 20 квітня 2015 року. Матеріали, надані після 20 квітня ц.р., розглядатися не будуть.

Вимоги до матеріалів: обсяг до 10 сторінок, збереження в форматі Microsoft Word, шрифт «Times New Roman 11 pt»; параметри сторінки: формат А4 (210x297 мм, орієнтація портретна) з полями: верхнє, нижнє, лівє, правє – 20 мм, без нумерації сторінок. Інтервал – одинарний. Назву статті необхідно друкувати великими літерами (шрифт 14) з вирівнюванням по центру. Праворуч під назвою доповіді – ім'я та по батькові, прізвище авторів, нижче, через два інтервали симетрично тексту – повна назва організації. Заїзд та реєстрація учасників – 14 травня з 9⁰⁰ до 13⁰⁰ за адресою: м. Київ, вул. Вишгородська, 19, Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді. Проїзд від Центрального залізничного вокзалу м. Києва: маршрутним таксі № 558 або № 181 до зупинки "Мостицька". Відїзд – 16 травня ц. р. після 15⁰⁰. Учасників заходу просимо завчасно

придбати квитки на зворотний шлях. Збереження життя та здоров'я учасників і своєчасне оформлення документів забезпечують супроводжуючі особи. Витрати на відрядження здійснюються за рахунок організації, що відряджає.

директор Національного еколого-натуралістичного центру, д-р пед. наук, проф. **Володимир Вербицький**, +38 (044) 430 02 60, verbitskiy@nenc.gov.ua, завідувач відділу біології **Юлія Кислицька**, тел.факс. +38 (044) 430 02 60, +38 (093) 809 31 47, Kislitskaya@nenc.gov.ua
Національний еколого-натуралістичний центр, м. Київ, вул. Вишгородська, 19
9⁰⁰–17⁰⁰

15–24 травня, КИЇВ

• Виставка “Plant Art and Photography Contest“ до Дня рослин в Україні •

На відвідувачів Ботсаду травневими “бузковими” днями чекають фотографії рослин України, Вірменії, країн Середземномор'я, а також акварелі, вишивані фітокартини, відбитки рослин на глині, арт-гербаристика “*Flora Taurica*“, чудернацькі вази з гілок та пнів південних дерев, рослини, увічніні у епоксидній смолі та багато інших витворів, пов'язаних із рослинним світом.

к.б.н., н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Юлія Красиленко**, +38 (067) 409 62 92, j_krasylenko@ukr.net, к.б.н., ст.н.с. відділу нових культур **Олена Андрущенко**, +38 (067) 409 28 34, novafloora@ukr.net

Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України, корпус 6, 1-й поверх, виставкова зала. Детальну програму виставки буде анонсовано окремо.

15–24 травня, 10⁰⁰–17⁰⁰

16 травня, КИЇВ

• Оглядові екскурсії до наукової частини Ботанічного саду •

Екскурсії проводитимуть куратори оранжерейних комплексів: “Тропічних та субтропічних рослин“, “Сукулентів та кактусів“, а також “Водних та прибережно-водних рослин“. Збір екскурсантів – на Центральній Алеї в “Інформаційно-організаційному пункті“. Екскурсія до оранжерейного комплексу “Тропічних та субтропічних рослин“ - максимальний склад групи 30 осіб. Екскурсія до оранжерейного комплексу “Сукулентів та кактусів“ - максимальний склад групи 20 осіб. Екскурсія до оранжерейного комплексу “Водних та прибережно-водних рослин“ - максимальний склад групи 15 осіб). Можливі екскурсії англійською мовою. Тривалість екскурсії 45 хвилин.

Куратори оранжерей, провідні спеціалісти та професійні екскурсіводи.

Розклад екскурсій: **10⁰⁰–10⁴⁵, 11⁰⁰–11⁴⁵, 12⁰⁰–12⁴⁵, 13⁰⁰–13⁴⁵, 14⁰⁰–14⁴⁵, 15⁰⁰–15⁴⁵ та 16⁰⁰–16⁴⁵.**

Ботанічний сад імені акад. О.В. Фоміна Навчально-наукового центру “Інститут біології” Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, вул. С. Петлюри, 1
10⁰⁰–17⁰⁰

• Майстер-клас з гербаризації рослин •

Учасники майстер-класу відвідають справжній науковий гербарій, прослухають коротку презентацію про історію, значення гербарної справи та найбільші гербарії світу. Основний час заняття буде витрачено на ознайомлення з методами збору рослин, особливостями їх висушування та монтування. Кожен учасник буде мати можливість власноруч виконати всі ці маніпуляції, та отримає сертифікат. Вартість (з огляду на витрату матеріалів) 30 грн, які автор надає за власний рахунок.

к.б.н., ст.н.с. науково-дослідної лабораторії “Ботанічний сад” ННЦ “Інститут біології” **Микита Перегрим**, +38 (050) 544 59 44, peregrym@ua.fm

Групи 10-15 осіб. **Потрібна попередня реєстрація.**

Збір групи – на Центральній Алеї в “Інформаційно-організаційному пункті”, майстер-клас проводитиметься в актовій залі науково-дослідної частини Ботанічного саду.

Ботанічний сад імені акад. О.В. Фоміна Навчально-наукового центру “Інститут біології” Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, вул. С. Петлюри, 1
10⁰⁰–12⁰⁰, 13⁰⁰–15⁰⁰

● **Майстер-клас “Насіннєве розмноження та клонування орхідей *in vitro*”** ●

На майстер-класі з насіннєвого розмноження орхідей Ви зможете навчитися проводити штучне запилення найпопулярніших у нас орхідей – фаленопсисів. Побачите плоди цих надзвичайно декоративних рослин та зможете власноруч провести поверхневу стерилізацію плодів та висів насіння на спеціальне живильне середовище в стерильних умовах (*in vitro* – у склі). Крім цього, ви ознайомитеся з ранніми етапами розвитку молодих рослин фаленопсиса з насіння *in vitro*. На останньому етапі отримання молодих рослин орхідей можна буде самостійно перенести їх зі стерильних умов на субстрат для адаптації. За бажанням, Ви зможете придбати пересаджені рослини та отримати консультацію з їх подальшого вирощування. Вартість майстер-класу (з огляду на витрати компонентів середовища) 50 грн. **Потрібна попередня реєстрація.**

к.б.н., н.с. науково-дослідної лабораторії “Ботанічний сад” ННЦ “Інститут біології” **Анастасія Голубенко**, +38 (050) 442 51 14, +38 (096) 318 23 876, holubenko@yahoo.com Групи 10-15 осіб. Збір групи – на Центральній Алеї в “Інформаційно-організаційному пункті” майстер-клас проводитиметься в лабораторному комплексі науково-дослідної частини Ботанічного саду
Ботанічний сад імені акад. О.В. Фоміна Навчально-наукового центру “Інститут біології” Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, вул. С. Петлюри, 1
11⁰⁰–13⁰⁰, 14⁰⁰–16⁰⁰

● **“Flower Power”: ярмарок майстрів + фотовиставка робіт переможців конкурсу “Plant Art and Photo Contest”** ●

Відвідувачі матимуть нагоду навчитися складати ікебани, спробувати природну косметику, дізнатися про їстівні дикорослі рослини, знайти посадковий матеріал для свого саду.

к.б.н., н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології ДУ “Інститут біотехнології та геноміки НАН України” **Юлія Красиленко**, за телефоном +38 (067) 409 62 92 або на адресу j_krasylenko@ukr.net, Фейсбук (*Yuliya Krasylenko*) – формат заходу, реєстрація, реклама, **Олена Левицька**, +38 (063) 773 62 95, elena_botsad@bigmir.net Фейсбук (*Alena Levitskaya*) – технічні моменти, столи, облаштування робочого місця, звуковий супровід, екран для презентації.
Центральна Алея Ботанічного саду ім. акад. О.В. Фоміна
10⁰⁰ – 18⁰⁰

16 травня, ЛЬВІВ

● **Лекція “Мурашині леви і золотоочки: хто вони?”** ●

Слухачі зможуть подивитися на світ очима сітчастокрилих, які у них, до речі, із золотим відблиском. Які таємниці приховують ці комахи на візерунках своїх крилець і як вони можуть зробити наші фрукти в садах та овочі на городах смачнішими? Ганна Середюк розповість про комах, які з'явилися на 100 млн років раніше, ніж динозаври і залишили свої сліди навіть в гробницях єгипетських фараонів.

аспірант ДПМ НАНУ **Ганна Середюк**

Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18

Наукове горіще музею

11⁰⁰–11⁴⁵

● **Лекція “Подорож на вулкан: геологія, рослинний і тваринний світ острова Тенеріфе (Канари)”**●

Що найперше спадає на думку, коли чуєш слово "Канари"? Фешенебельні курорти, вілли мільйонерів, серфінг? Насправді ці клаптики суші в Атлантичному океані набагато цікавіші! Тут усе особливе, навіть... горизонт! А що вже й казати про ландшафти, флору та фауну, що вражають не тільки кількістю видів, а й екзотичними ендемами, яких більше ніде у світі не побачиш! Запрошуємо дізнатись більше про все це та зануритись у неповторну атмосферу найбільшого Канарського острова Тенеріфе, який насправді є величезним сплячим вулканом.

к.б.н., н.с. ДПМ НАНУ Катерина Данилюк, echium@ukr.net; +38 (067) 348 05 41
Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18
Наукове горище музею
12³⁰–13¹⁵

● **Лекція “Чому птахи оселяються в містах?”**●

Дикі птахи здавна селяться поруч з людиною і є невід’ємною частиною її життя. Якщо в селах, де умови для їхнього існування достатньо сприятливі, птахи є звичними, то що ж приваблює їх до міст? Високий ступінь забудованості території, забрудненість повітря, шумленість, велика кількість здичавілих кішок і собак та багато інших факторів зовсім цьому не сприяють. Тим не менше, навіть у великих мегаполісах можна побачити і почути від 100 до 200 видів птахів. Слід лише уважно придивитися і прислухатися.

к.б.н., завідувач відділу ДПМ НАНУ Андрій Бокотей
Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18
Наукове горище музею
14⁰⁰–14⁴⁵

● **Лекція “Дивовижний світ джмелів”**●

Ірина Коновалова поділиться зі слухачами своїм захопленням цими працюючими “пухнастиком”. На лекції можна буде дізнатися про те, які види джмелів живуть у місті поряд з нами, як розрізняти джмелів за видами у природі та про особливості їхньої поведінки.

м.н.с. ДПМ НАНУ Ірина Коновалова
Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18
Наукове горище музею
15⁰⁰–15⁴⁵

● **Лекція “Відкриті кордони для міграції ведмедів між Українськими та Румунськими Карпатами ”**●

45% усієї популяції бурих ведмедів у Європі знаходиться на території Румунії та України. Донедавна бурий ведмідь був широко розповсюджений на території Європи. Зараз ситуація різко змінилася у зв’язку з діяльністю людини. Одним з важливих методів відстеження цих змін є вивчення міграції ведмедів, яку досліджують за допомогою спеціальних пристроїв. Детальніше методи і результати досліджень розкриє лектор під час презентації.

к.б.н., ст.н.с. ДПМ НАНУ, лауреат міжнародної премії у галузі охорони природи “Whitley Award”
Богдан Проць
Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18
Наукове горище музею
16¹⁵–17⁰⁰

● **Демонстрації “Наукові майстерні”**●

Науковці музею презентуватимуть основні напрямки наукових досліджень в музеї – що вони досліджують, якими методами і чому це важливо для світової науки і суспільства. У дворіку музею діятимуть наукові майстерні (ботаніки, зоології, палеонтології, екології ґрунтів, ентомології і таксидермії), в яких кожен матиме можливість на кілька хвилин відчути себе науковцем.

Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18

Внутрішній дворик музею

11⁰⁰–17⁰⁰

17 травня, КИЇВ

● Демонстрація ”Культура *in vitro*: від клітини до рослини”●

Чи можна виростити цілу рослину з однієї клітини? Як отримати рослин-мутантів та рослин-химер? На цій презентації Ви зможете ознайомитись з унікальним методом культури *in vitro*, дізнатись про клонування рослин, їх оздоровлення та омолодження, отримання лікарських речовин за допомогою біотехнології та багато інших цікавих речей. Ви зможете на власні очі побачити процес росту та розвитку рослин “у пробірці”.

провідний інженер відділу клітинної біології та анатомії Інституту ботаніки **Ілля Булавін**, аспірант відділу клітинної біології та анатомії Інституту ботаніки **Іван Жупанов**, +38 (044) 272 32 36, izhupanov@yandex.ua

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ, Хол

11⁰⁰–17⁰⁰

● Демонстрація ”Весняні гриби”●

Запрошуємо всіх бажаючих поринути в чарівний світ грибів. На виставці ви зможете побачити гриби, вирощені в умовах культури, а також зібрані в лісах і парках Києва.

провідний інженер відділу мікології **Марія Зикова**, zykova.masha@gmail.com, +38 (097) 696 74 32, аспірант відділу мікології **Галєб Аль-Маалі**

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ, Хол

11⁰⁰–17⁰⁰

● Демонстрація ”Дивовижні незнайомці серед нас. Світ грибів”●

Що є гриб за своєю природою? Хоча гриби були колись згруповані з рослинами, вони на даний час вважаються окремим царством природи. Кожен з численних еукаріотичних організмів царства *Fungi* (більше 100000 видів) не має хлорофілу, судинних тканин, листя, справжніх стебел і коріння. Ці організми пов'язані з деякими найбільш ранніми залишками наземних рослин. Гриби зробили свій внесок у формування добробуту людства ще з початку цивілізації. Усе, що ми звикли вважати грибами, – лише їх плодоношення. Та відомо, що яблучко від яблуньки...

м. н. с. відділу динаміки популяцій Інституту еволюційної екології НАН України **Олександра Іваненко**, +38 (050) 815 32 06

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ, Хол

11⁰⁰–17⁰⁰

● Демонстрація ”Таємниці поверхні рослин”●

За допомогою мікроскопа Ви відкриєте для себе розмаїття та красу поверхні рослин, що приховує багато таємниць: волоски, гачки, залозки, жалкі-клітини, і деякі структури, заповнені воском. Ви дізнаєтесь, навіщо вони потрібні рослинам. Отже, якщо вам цікаво розгадати таємниці мікроскопічного світу рослин – завітайте до нас!

к.б.н., н.с. відділу систематики та флористики судинних рослин **Олена Перегрим**, +38 (050) 131 74 19, к.б.н., н.с. відділу систематики та флористики судинних рослин **Ігор Ольшанский**, olshansky1982@ukr.net
Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ, Хол
11⁰⁰–17⁰⁰

• **Виставка арт-гербаристики “*Flora Taurica*” до Дня рослин в Україні** •

Перед Вами розгорнуться сторінки щоденників кримських подорожей, своєрідні рослинні травелоги, що поєднують риси класичних гербаріїв часів Ліннея з дорожніми нотатками та замальовками. “Асфодель, кермек, чабрець, цистус, тис і ялівець...” Арт-гербарії є лаконічною презентацією флористичного різноманіття Криму як Північно-Східної околиці Середземномор’я, супроводжуваною уривками творів Максиміліана Волошина, Ліни Костенко, Федеріко Гарсія Лорки, Роберта Бернса, Миколи Гумільова, Михайла Коцюбинського, Гомера, Овідія та інших співзвучних авторів.

к.б.н., н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Юлія Красиленко**, +38 (067) 409 62 92, j_krasylenko@ukr.net
Хол Інституту ботаніки
11⁰⁰–17⁰⁰

• **Демонстрація ”Лишайники – індикатори стану навколишнього середовища”** •

Чи помічали Ви під час прогулянок лісом на деревах розкішні слані лишайників? Дуже часто вони вкривають більше половини поверхні стовбура, утворюють великі мереживні плями та звисають з гілок довгими “бородами”. Але, чи звертали увагу на те, що цього вже не побачити на деревах у міському парку, а тим паче в центрі міста? В таких умовах лишайники утворюють лише маленькі плямки у тріщинах кори. Чи задумувались Ви, з чим це пов’язано? Чи знали Ви, що лишайники дуже чутливі до змін чистоти навколишнього середовища? Деякі з них не витримують навіть найменшого забруднення та гинуть, тоді як інші – навпаки – цілком комфортно почувають себе у дуже забруднених біотопах. Дізнатись більше про використання лишайників у індикації стану навколишнього середовища, познайомитись з їх видовим різноманіттям Ви зможете на нашій експозиції.

д.б.н., професор, завідувач відділу Ліхенології та бріології Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України **Сергій Кондратюк**, аспіранти відділу Ліхенології та бріології Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України **Алла Літовинська**, **Надія Капець**, **Ніна Шершова**, kapets90@mail.ru
Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ
Лекційна зала (у гербарному відділі, 2-й поверх)
11⁰⁰–17⁰⁰

• **Демонстрація ”Мохи в природі та житті людини”** •

Чи знаєте Ви, яка група рослин за кількістю видів посідає третє місце в рослинному царстві Землі? А задумувались над тим, які організми одними з перших заселяють скелі, бетон та асфальт? Хто знає, на якому субстраті в оранжереях вирощують орхідеї? Так, це мохи – здебільшого дрібні рослини, що ростуть на ґрунті, деревах, камінні та розмножуються спорами. Через різні біологічні особливості люди дали цим оригінальним представникам рослинного світу цікаві назви: “рунянка”, “страусине перо”, “самосвітний мох” та інші. Про все це та багато іншого Ви дізнаєтесь від фахівців-бріологів, а також з плакатів, фотографій та натуральних експонатів, що будуть представлені на експозиції “Мохи в природі та житті людини”.

к.б.н., н.с. відділу Ліхенології та бріології Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України **Віталій Вірченко**, м.н.с. відділу Ліхенології та бріології Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України **Олексій Барсуков**

*Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ Лекційна зала
(у гербарному відділі, 2-й поверх)*

12⁰⁰–12³⁰

● **Лекція “Наука. Науковий метод”** ●

Що таке “наука”? І що таке “науковий метод”? Чим наукове мислення відрізняється від релігійного і побутового? На ці та інші питання Ви отримаєте відповіді на цьому заході.

директор Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, Президент Українського ботанічного товариства, чл.-кор. НАН України, д.б.н., проф. **Сергій Мосякін**,
s_mosyakin@outlook.com

*Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ Лекційна зала
(у гербарному відділі, 2-й поверх)*

13⁰⁰–13³⁰

● **Лекція “Рослини у космічному просторі”** ●

У багатьох експериментах було показано, що на космічних станціях рослини можуть рости. І тому рослини вже стали неодмінним елементом на космічних станціях. Вони забезпечують космонавтів киснем, використовуються в очищенні води, їдуть в їжу. У них відбуваються певні пристосування до умов мікрогравітації. Ви дізнаєтеся про те/ як досліджують рослин у космосі та які зміни відбуваються з рослинами на молекулярному, фізіологічному і морфологічному рівнях.

проф. **Єлизавета Кордюм**, <http://www.nas.gov.ua/Person/K/Pages/KordyumEL.aspx>, cellbiol@ukr.net,
+38 (044) 253 20 13

*Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ Лекційна зала
(у гербарному відділі, 2-й поверх)*

13³⁰–14⁰⁰

● **Лекція “Таємнича антарктична флора в контексті історії замерзлого континенту”** ●

Ви познайомитесь з таємничою та витривалою антарктичною флорою та дізнаєтесь, які загадки в історії континента вона приховує.

к.б.н. **Іван Парнікоза**, с.н.с. Інституту молекулярної біології та генетики НАН України,
+38 (096) 371 47 09, Parnikoza@gmail.com, <http://www.terresco.univ.kiev.ua/people/ivan-parnikoza>,
<http://h.ua/story/408395/>

*Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ Лекційна зала
(у гербарному відділі, 2-й поверх)*

15⁰⁰–15³⁰

● **Лекція ”Гербарії України”** ●

Відвідавши цей захід, Ви дізнаєтесь що таке “гербарій”, скільки гербаріїв в Україні і чим вони між собою відрізняються, який гербарій в нашій країні є найстарішим та інше. Лекція відбуватиметься в гербарній залі Національного гербарію України – гербарію Інституту ботаніки.

куратор Національного гербарію України, к.б.н. **Наталія Шиян**, +38 (044) 235 51 57,
herbarium_kw@ukr.net

*Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська, 2, м.Київ Лекційна зала
(у гербарному відділі, 2-й поверх)*

15³⁰–16⁰⁰

● **Екскурсія “Рослини на межі вимирання: сторінками Червоної книги України”** ●

Які причини зникнення видів рослин? Скільки представників флори України потребують охорони? Що ми можемо зробити, аби протидіяти процесам скорочення чисельності їхніх

популяцій? Отримати відповіді на ці та інші питання, а також побачити унікальні об'ємні експонати рідкісних рослин з усіх куточків нашої держави ви зможете на нашій міні-виставці.

провідний інженер відділу “Ботанічний музей” Національного науково-природничого музею НАН України **Олексій Коваленко**, +38 (063) 616 49 56, corydalis@ukr.net

Ботанічний музей Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 4-й поверх

11⁰⁰ та 16⁰⁰

• Екскурсія “Вражаюче різноманіття рослинного царства” •

Матимете нагоду пройтися затишними коридорами ботанічного музею та побачити унікальну експозицію найцікавіших рослин світу, створену винятково на основі аутентичних природних матеріалів. Оцініть красу та різноманіття флори України, побачте легендарні рослини тропіків та холодну велич тундри, зупиніть свій погляд на мангровому лісі, савані з напівтінню лимонадного дерева чи на срібному морі ковилового степу. Запрошуємо Вас відвідати фотовиставку “Сторінками Червоної книги України” та дізнатися секрети створення ботанічних колекцій.

провідний інженер відділу “Ботанічний музей” Національного науково-природничого музею НАН України **Олексій Коваленко**, +38 (063) 616 49 56, corydalis@ukr.net

Ботанічний музей Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 4-й поверх

12⁰⁰ та 14⁰⁰

• Майстер-клас “Створення гербарію” •

Секрети самостійного створення ботанічних колекцій. Навчимося самостійно визначати рослини та правильно їх зберігати.

Увага! Кількість учасників групи обмежена – 25 осіб. Запис на місці події.

провідний інженер відділу “Ботанічний музей” Національного науково-природничого музею НАН України **Олексій Коваленко**, +38 (063) 616 49 56, corydalis@ukr.net

Ботанічний музей Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 4-й поверх

13⁰⁰ та 15⁰⁰

• Практикум з мінералогії •

Всі охочі зможуть дізнатися, як відрізнити справжній бурштин від підробки, навчитися визначити мінерали за їх фізичними властивостями.

Увага! Кількість групи обмежена – 10 осіб. Запис на демонстрацію на місці події.

Для кого: всі охочі

доктор геологічних наук, ст.н.с., завідувача відділом “Геологічний музей” Національного науково-природничого музею НАН України **Катерина Деревська**, +38 (044) 234 52 98

Геологічний музей Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 1-й поверх, зала “Естетика каменю”

щогодини з 11⁰⁰-15⁰⁰.

• Майстер-клас “Палеонтологічні розкопки” •

Учасники матимуть змогу взяти до рук геологічний молоток і спробувати себе в ролі геолога у польових умовах.

Для кого: діти, школярі, студенти.

кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент, ст.н.с відділу “Геологічний музей” Національного науково-природничого музею НАН України **Володимир Гриценко**, +38 (044) 234 52 98, favosites@ukr.net

Палеонтологічний музей, Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, зала "Неоген", 2-й поверх

12⁰⁰-15⁰⁰

● Демонстрація “Виготовлення знарядь праці первісних людей — майстер-клас для початківців” ●

Чи насправді примітивні знаряддя праці настільки “примітивні” — у Вас є шанс перевірити власноруч.

Увага! Кількість групи обмежена – 10 осіб. Запис на демонстрацію на місці події.

зберігач фондів відділу “Палеонтологічний музей” Національного науково-природничого музею НАН України, магістр **Олександр Ковальчук**, +38 (050) 166 17 95, biologist@ukr.net

Зоологічний музей, Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 3-й поверх

щогодини 11⁰⁰-15⁰⁰

● Екскурсія “Сторінками історії музею” ●

Ви можете дізнатися про історію будівлі, історію створення і розвитку Музею, формування його колекцій та персоналій, які цим займалися.

Увага! Кількість групи обмежена – 35 осіб.

к.б.н., ст.н.с. відділу “Зоологічний музей” Національного науково-природничого музею НАН України **Святослав Погребняк**, slava.pogrebnyak@gmail.com

Зоологічний музей Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 3-й поверх

Для кого: студенти, всі охочі

12⁰⁰

● Лекція “Голоси земноводних” ●

Співати навесні починають не тільки птахи. Якщо вам цікаво дізнатися, хто саме живе у сусідньому ставку — спробуйте навчитися вгадувати “мелодію”.

Для кого: діти, школярі, всі охочі.

к.б.н., ст.н.с. відділу “Зоологічний музей” Національного науково-природничого музею НАН України **Анастасія Малюк**, 0683513750, a.maljuk@gmail.com

Ботанічний музей, Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 4-й поверх, лекційна зала

11⁰⁰-13⁰⁰

● Презентація “Рослини в житті бобрів” ●

Презентація має на меті ознайомити учасників з життєдіяльністю бобрів та роллю рослин у житті цього великого гризуна-будівельника. Слухачі отримають інформацію про рослини, які входять до раціону бобрів, а які служать матеріалом для будівництва загат. Також ви дізнаєтеся про роль бобрів у природних та штучних екосистемах.

Для кого: всі охочі, студенти, школярі з батьками

к.б.н., с.н.с. відділу моніторингу та охорони тваринного **Аліна Мішта**, +38 (044) 235 51 87

Ботанічний музей Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 4-й поверх, лекційна зала

13⁰⁰

● Презентація “Цікаві азійські комахи-вселенці на рослинах Києва (на прикладі сонечка – *Harmonia axyridis*)” ●

Ми ознайомимо учасників з різними видами сонечок Києва, яких можна зустріти на різних рослинах в місті. Особливий інтерес викликають види, що з'явилися недавно. Насамперед це азійські види комах, які, у зв'язку зі зміною клімату, останнім часом дуже швидко поширюються по всьому світу.

Для кого: студенти, всі охочі

к.б.н., с.н.с. відділу моніторингу та охорони тваринного світу **Оксана Некрасова**, +38 (044) 235 51 87, к.б.н., с.н.с. відділу еволюційно-генетичних основ систематики **Володимир Титар**

Ботанічний музей Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 4-й поверх, лекційна зала

14⁰⁰

● **Фотоілюстрована розповідь “Птахи парків і скверів міста” ●**

Учасників заходу буде ознайомлено з птахами, які трапляються в зелених насадженнях Києва. Налічують понад 90 видів лісових птахів, що використовують зелені насадження міста для виведення потомства і як місце збирання корму. Майже кожного з цих видів буде представлено у цій розповіді, яку супроводжуватиме демонстрація майстерно зроблених фотографій птахів. Отримана інформація розширить Ваше уявлення про розмаїття птахів рідного краю, допоможе точніше розрізнити їх у природі.

Для кого: всі охочі

м.н.с. відділу фауни та систематики хребетних **Геннадій Фесенко**, +38 (044) 234 92 66

Ботанічний музей Національного науково-природничого музею НАН України, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15, 4-й поверх, лекційна зала

15⁰⁰

● **Лекція “Павуки – користь чи небезпека?” ●**

Павуки відомі кожному. Весною та восени ми спостерігаємо за маленькими аеронавтами, що повільно летять у повітрі на своїх павутинках. Перебуваючи в лісі чи на луці, ми звичайно помічаємо красивих, а іноді і не дуже, цих різнобарвних комахоїдів, що нерухомо сидять у своїх тенетах на стеблинках трав, гілках дерев і кущів. Люди по-різному ставляться до волохатих восьминіжок: дехто з цікавістю, інші – з обережністю і навіть страхом. То які ж вони, павуки – корисні чи небезпечні? Яке значення відіграють вони в природі і в житті людини? Про це ви дізнаєтесь з нашої розповіді.

к.б.н., н.с. відділу акарології **Костянтин Євтушенко**, evt@izan.kiev.ua, +38 (044) 23413 95

Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 15, Лекційна зала (2^й поверх)

12⁰⁰

● **Лекція “Яких паразитів приховують міські рослини –подивись в очі небезпеки!”**

Запрошуємо Вас відвідати цікавий семінар, де Ви зможете дізнатись про життя іксодових кліщів, які очікують на Вас серед рослин у столичних парках та зонах відпочинку м. Києва. Ми розповімо Вам: яку небезпеку приховують іксодові кліщі, переносниками яких небезпечних для людини та тварин патогенів вони є, а також роз'яснимо як зробити Ваш відпочинок на природі безпечним. На нашому експериментальному полі у Національному природничому музеї Ви самостійно зможете побачити, на яку висоту іксодові кліщі здатні підійматись по рослинах у пошуку потенційного господаря. А на нашій виставці Ви зможете побачити макрофотографії іксодових кліщів м. Києва.

к.б.н., н.с. відділу акарології **Юлія Дідик**, didykj@izan.kiev.ua, +38 (068) 350 32 51, К.б.н., м.н.с. відділу акарології **Ігор Небогаткін**, +38 (044) 234 32 49

Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 15, Лекційна зала (2^й поверх)

13⁰⁰

● **Лекція “Гусениці - від ліліпутів до гігантів”** ●

Ми запрошуємо Вас відвідати лекцію, де розповімо про дивовижний світ живих істот, який оточує нас - на дачі, в садах і парках. Це гусениці. Вони можуть бути зовсім маленькими і непомітними, оскільки живуть у спеціальних камерах всередині листків; можуть ховатися всередині деревини дерев або жити відкрито на листках. Ми Вам розповімо про чарівний світ перетворення гусениці в метелика, про те, як по гусениці можна визначити вид метелика і багато іншого.

к.б.н., с.н.с. відділу загальної та прикладної ентомології **Ірина Долинська**, +38 (044) 502 34 25
<http://izan.kiev.ua/deps/depgae/dolinskaya.htm>, idualinskaya@izan.kiev.ua

Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 15, Лекційна зала (2^й поверх)

14⁰⁰

● **Лекція “Комахи-запилювачі на інжирі – симбіоз або смерть?”** ●

Навіщо потрібні комахи на Землі? Або від них тільки шкода? Одна з найважливіших функцій комах – це запилення рослин, а завдяки цьому рослини дають насіння і розмножуються. Основні запилювачі покритонасінних рослин – це комахи, і, головним чином, це бджолині. А як відбувається запилення на інжирі, солодкі плоди якого усім подобаються? Ця велика загадка, захована усередині суцвіття інжиру. Бджоли не літають на інжир, а чому? Інжир запилюється тільки одним видом дрібних комах (розміром 2 мм) – рослиноїдною осою-бластофагою. Чому комахи-запилювачі і інжир не можуть жити один без одного? Чому інжир не дає плодів без бластофага? Чому оса-бластофага гине без інжиру? Де ж ховаються і живуть оси-бластофаги? Чому вони непомітні? Чому ще за Аристотеля знали про секрет інжиру? На лекції буде розказано про особливості симбіозу ос-бластофага та інжиру з фото- і відео-демонстрацією.

к.б.н, с.н.с. **Віктор Фурсов**, +38 (044) 234 93 33, ufensia@gmail.com

Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 15, Лекційна зала (2^й поверх)

15⁰⁰

● **Лекція “Мурашки і рослини – чудова взаємодія”** ●

Всі бачили мурашок, проте далеко не всім відомо, що вони не лише захисники наших лісів, а й скотарі, жемці, садоводи, грибники чи квітниківарі. Саме про багатогранні тісні зв'язки між мурашками та рослинами піде мова, буде показано їхнє значення в житті багатьох рослин, користь та шкода, наголошено на нерозривності та взаємопов'язаності різних ланок живої природи, на необхідності збереження біорізноманіття для самого існування нашої чудової планети і людства.

проф., провідний н.с. Інституту зоології **Олександр Радченко**, rad@izan.kiev.ua

Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 15, Лекційна зала (2^й поверх)

16⁰⁰

● **Фотовиставка “Тварини зони відчуження ЧАЕС”** ●

провідний інженер Інформаційно-аналітичного відділу ДСП "Чорнобильській спецкомбінат" **Денис Вишневецький**

Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 15, Коридор (2^й поверх) Інституту

17 травня, 11⁰⁰ –17⁰⁰

● **Фотовиставка “Тваринний світ України”** ●

к.б.н., н.с. відділу акарології **Юлія Дідик**

Коридор (2^й поверх) Інституту

11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Яких паразитів приховують міські рослини – подивись в очі небезпеки!”** ●

На нашому експериментальному полі Ви самостійно зможете побачити, на яку висоту іксодові кліщі здатні підійматись по рослинах у пошуку потенційного хазяїна. А на нашій виставці Ви зможете побачити макрофотографії іксодових кліщів м. Києва.

к.б.н., н.с. відділу акарології **Юлія Дідик**, +38 (068) 350 32 51, didykj@izan.kiev.ua, к.б.н., м.н.с.

відділу акарології **Ігор Небогаткін**, +38 (044) 234 32 49

Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15

11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Кліщі, які мають панцир та крила”** ●

200 000 000 років тому з'явилися перші кліщі, які мали панцир, а деякі навіть крила, хоча вони й не літали. А мешкали ці кліщі в ґрунті і харчувались ґрунтовими грибами, водоростями та рослинними рештками. Саме тому, панцирні кліщі здавна брали участь в утворенні родючого шару ґрунту, співпрацюючи з багатьма іншими безхребетними тваринами. Отже, якщо вам цікаво знати, як насправді виглядають ці кліщі та побачити на сучасних мікроскопах їх дуже-дуже маленькі крила, вам варто відвідати нашу демонстрацію.

м. н. с. відділу акарології **Олександра Шевченко**, +38 (050) 741 02 53

Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15

11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Чому рослини бояться кліщів?”** ●

Запрошуємо Вас познайомитися із різноманіттям мікроскопічних рослиноїдних кліщів, дізнатися, якої шкоди вони здатні завдавати плодовим, овочевим культурам та декоративним рослинам. Що робити, якщо ваші зелені улюбленці піддалися атаці кліщів? Ми поговоримо про те, як кліщі живляться, яким рослинам надають перевагу, як і для чого плетуть павутину, влаштовують бойові турніри. Ви отримаєте можливість спостерігати завдяки світловому мікроскопу живих шкідників та готові мікроскопічні препарати, навчитесь розрізняти пошкодження рослин, спричинені кліщами.

к.б.н., н.с. відділу акарології **Ольга Жовнерчук**, +38 (044) 234 32 49, olya@izan.kiev.ua

Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15

11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Непомітні мешканці озер та річок, або хто живе в листовому опаді”** ●

Всім відомі такі черви, як дощові та паразитичні (або гельмінти), але мало хто пам'ятає зі шкільної програми війчастих червів. А вони є модельними об'єктами для вивчення процесів відновлення пошкоджених тканин і органів (регенерація), процесів пам'яті та багато іншого. Ми зазирнемо у загадковий світ війчастих червів, на який, зазвичай, не звертаємо уваги. За допомогою мікроскопа ми зможемо наблизитись до цих маленьких істот і поспостерігати за їхнім буденним життям. Разом з вами ми спробуємо знайти їх в листовому опаді, побачити, як може змінюватись колір їхнього тіла тощо.

к.б.н., м.н.с. відділу фауни та систематики безхребетних **Юлія Канана**, +38 (044) 234 32 37, y.kanana@gmail.com

к.б.н., н.с. відділу акарології **Ольга Жовнерчук**, +38 (044) 234 32 49, olya@izan.kiev.ua
Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15
11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Мухи з крилами метеликів”** ●

Нас оточує величезна кількість неймовірних речей, серед яких ми здатні побачити лише найпомітніші. Чи вважаєте ви, що всі мухи брудні та огидні? Чи доводилось вам бачити мух з крилами прекрасними, як у метеликів? Якщо ні, то запрошуємо відвідати наш семінар, на якому ви зможете дізнатись багато нового про велику родину мух-осетниць, що живуть у рослинах і зустрічаються в нашому повсякденні.

аспірант Інституту зоології **Северин Корнєєв**, +38 (096) 463 60 09

Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15
11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Жуки-потаємці – крихітні хижаки підстилки”** ●

Потаємці – дуже специфічна група однієї з найбільш розповсюджених родин жуків у світі – стафілінід. Багато з них мешкають у мурашниках та термітниках, ведучи повільний спосіб життя. Але здебільшого це активні хижаки, що використовують антени та лапки для пошуку та захоплення здобичі, якою є дрібні мешканці підстилки – ногохвістки, кліщі та личинки комах. Вкорочена форма тіла, маленьке черевце, довгі ноги бігального типу, видовжені антени, збільшені лапки та великі помітні мандибули – все це робить їх ідеальними хижаками в своїй ніші. А дуже дрібні розміри сприяють проникненню в щілини та пори ґрунту, забезпечуючи відсутність конкуренції з іншими хижими комахами. Якщо Вам цікаво подивитися на цих створінь через мікроскоп – завітайте до нашого семінару.

аспірант Інституту зоології **Роберт Кривошеєв**, +38 (096) 632 62 24

Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15
11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Молюски – *slow-life*-мешканці нашої планети”** ●

Серед тварин Молюски посідають друге місце за чисельністю видів. Вони мешкають у воді, на суші, також використовують повітряне середовище для поширення. Подиву гідні унікальні органи захоплення та подрібнення їжі, здібність ткати шовк... Більшість молюсків практикують повільний спосіб життя, однак, виконуючи успішно життєву програму росту, розвитку та участі в обігу речовин. Разом ми ознайомимось із розмаїттям молюсків, розглянемо деякі дотепні пристосування для пересування у воді, по суші та повітрі. Кожен може принести цікаву розповідь або питання щодо молюсків.

д.б.н., проф., зав. відділом фауни та систематики безхребетних **Віталій Аністратенко**,
anistrat@izan.kiev.ua, +38 (044) 234 32 37

Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15
11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Дивовижне життя китів”** ●

Всі люблять китів, та чи добре ми знайомі з цими морськими велетнями? Як визначити, до якого виду належить кит, якщо пощастить зустріти його в морі, та що таке «паспортизація», або індивідуальне розпізнавання китів? Дізнайтеся на майстер-класі з їх фотоідентифікації! Чи мають кити свою мову, а окремі групи особин власний «сленг», або своєрідні діалекти? Отримайте

відповідь під час акустичної презентації! Що таке китовий вус? У нас про нього можна буде не лише почути, але й побачити на власні очі! Зі світом китів вас познайомить учасник численних експедицій з дослідження морських ссавців.

аспірант Інституту зоології **Оксана Савенко**, o.v.savenko@gmail.com, +38(096) 570 04 09
Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15
11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Мурахи — невідомий світ”** ●

Запрошуємо Вас відвідати цікаву демонстрацію, де Ви зможете дізнатись про життя мурашок. Ми розповімо Вам, яку роль в природі виконують ці маленькі, але працюючі комахи, які складні, з інженерної точки зору, вони спорудження будують: мурашники, галереї та камери. Ми продемонструємо вам життя мурашника за склом – у спеціальних штучних гніздах. У нашій колекції представлені види з різних куточків нашої планети – Південно-Східної Азії, Північної Африки, Середньої Азії. Є серед них також і наші, місцеві види. Усі ці види мурашок дуже різняться за своїм способом життя - одні живуть в пустелях і з'являються на поверхні тільки вночі, інші мешкають в деревині, треті скріплюють свої гнізда за допомогою шовку. Деякі види, завдяки діяльності людини, стали поширеними в багатьох областях планети. Все це різноманіття втілюється в життя мурахами.

к.б.н., н.с. відділу екологічного моніторингу Інституту еволюційної екології НАН України **Станіслав Стукалюк**, +38 (066) 649 10 58, asmoondey@gmail.com
Геологічний музей, 1-й поверх, зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України
11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Непомітні мешканці озер та річок”** ●

Всім відомі річкові раки. Але в озерах та річках також присутні чисельні мікроскопічні рачки, які фільтруючи воду - живляться, і тим самим очищують її. Вони бувають різних кольорів: голубі, червоні, коричневі, зеленкуваті, білі. За допомогою біокулярної лупи ми зазирнемо у загадковий світ планктонних ракоподібних, поспостерігаємо, як вони живляться, рухаються.

к.б.н., с.н.с. лаб. охорони та відтворення тваринного світу **Лариса Самчишина**, +38 (044) 494 14 48, samyj@rambler.ru
Геологічний музей, 1-й поверх, зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України
11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Пилок – основна їжа, алерген чи ключ до минулого?”** ●

Усі напевне знають, що таке пилок, проте не кожен здогадується, скільки користі і шкоди він може принести. Кожен чув, що пилок використовується в народній медицині, але він також викликає алергію. А чи знаєте Ви, що пилок є ще й основою раціону багатьох комах? Крім цього, пилок використовується в кримінології, та може розповісти про давню історію планети. Якщо ви хочете дізнатися більше, приходьте!

к.геогр.н., н.с., лабораторії охорони та відтворення рослинного світу **Наталя Чумак**
natajachumak@gmail.com
Геологічний музей, 1-й поверх, зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України
11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Бджоли, які не виготовляють мед?”** ●

Всі знайомі з медоносною бджолою та її смачним та корисним продуктом – медом. Та в світі ще дуже багато її родичів – диких бджіл. Ці бджоли не виготовляють мед, але харчуються нектаром

та пилком. Вони надзвичайно важливі, адже є основними, і часто більш ефективними ніж свійська бджола, запилювачами багатьох сільськогосподарських культур та багатьох рослин дикої флори. Ці комахи поруч з нами, вони будують свої домівки в несподіваних для нас місцях, і все своє коротеньке життя працюють не складаючи крил. Ми запропонуємо Вам ознайомитись з цими маленькими трудівницями, їхніми цікавими домівками, і розкажемо, як можна підвищити врожай свого саду, городу, або просто підтримати чисельність диких бджіл в умовах нашого міста.

м.н.с. співробітник ІЕЕ НАН України **Ганна Гончар**, + 38 (090) 890 70 229

Геологічний музей, 1-й поверх, зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України

11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Різноманіття вищих водних рослин в умовах великого міста (на прикладі м. Києва)” ●**

Чи знаєте Ви, що, окрім безлічі наземних рослин, існує багато й таких, що ховаються під водою? А чи відомо Вам, які з цих рослин можуть підказати про якість води, її чистоту? Чи хотіли б Ви познайомитись з рослинами-американцями, які переселились до наших водойм? Якщо так, то запрошуємо Вас у світ водної рослинності.

інженери I категорії відділу охорони і відтворення рослинного світу, аспірантки **Мар’яна Прокопук**, +38 (044)5261918, maryana.prokopuk@yandex.ua та **Юлія Погорелова**, +38 (044)5261918, Yuliya.zhytnyk@ukr.net

Геологічний музей, 1-й поверх, зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України

11⁰⁰–17⁰⁰

● **Лекція “Хвороби міських насаджень каштана та тополі” ●**

Ви зможете: за допомогою мікроскопа дослідити шкідливі організми каштана та тополі; дізнатися, чому каштани вдруге квітнуть у вересні, а деякі дерева тополі скидають листя вже у липні; побачити, як деякі комахи та птахи захищають дерева від хвороб.

асистент кафедри біотехнології Національного авіаційного університету **Анна Дразнікова**, +38 (067) 502 07 05, sphagna@ukr.net

Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України вул. Б. Хмельницького, 15

11⁰⁰–17⁰⁰

● **Майстер-клас “Виділення ДНК з бактерій” ●**

Всі охочі зможуть самостійно виділити ДНК з бактерій. Дослід проводиться у пробірці упродовж 15-20 хв.

асистент кафедри біотехнології Національного авіаційного університету **Анна Дразнікова**, +38 (067) 502 07 05, sphagna@ukr.net

Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України вул. Б. Хмельницького, 15

11⁰⁰–17⁰⁰

● **Демонстрація “Як біотехнологи використовують мікроскопічні гриби?” ●**

Ви зможете: побачити під мікроскопом гриби, що використовуються у промисловості; дізнатися про масштабне культивування мікроорганізмів в умовах виробництва; дізнатися які продукти отримують біотехнологічним шляхом.

Для кого: студенти, школярі, діти з батьками та усі охочі.

асистент кафедри біотехнології Національного авіаційного університету **Анна Дrajнікова**, +38 (067) 502 07 05, sphagna@ukr.net

Геологічний музей (1^й поверх), зала “Естетика каменю” Національного науково-природничого музею НАН України вул. Б. Хмельницького, 15

11⁰⁰–17⁰⁰

17 травня, ЛЬВІВ

● Відкриття фотовиставки переможців конкурсу “Рослини в об’єктиві” ●

Відкриття виставки авторських фотографій рослин переможців конкурсу, проведеного впродовж квітня на Інтернет-сторінках Музею.

Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18

Внутрішній дворик музею

11⁰⁰ –17⁰⁰

● Розвиваюча акція “Квітуче дерево” ●

З приходом весни все навколо починає квітнути. Запрошуємо дітей заквітчати дерево й у нашому дворіку, використовуючи свою фантазію на майстер-класі.

Цільова аудиторія – діти віком від 2 до 12 років

Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18

Внутрішній дворик музею

11²⁰ –15⁰⁰

● Сеанс мультфільмів про рослини ●

Запрошуємо дізнатися більше про рослини нашої місцевості, які “оживають” на екранах і стають героями українських мультфільмів.

Львівський державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18

Наукове горище музею

11⁰⁰ –15⁰⁰

● Відкриття пересувної виставки “Праліси Карпат: жива історія європейських лісів” ●

Виставка розповідає про рослинний та тваринний світ пралісів і старовікових лісів Карпат, їх роль у житті людини та значення для збереження унікального біогенофонду нашої планети

Організатори: ДПМ НАН України, WWF в Україні

Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, вул. Театральна, 18

Внутрішній дворик музею

16⁰⁰

Команда ДПМ НАН України: вчений секретар ДПМ НАН України ґрунтознавець **Оксана Вовк**, н.с., флорист, спеціаліст з охорони рослин **Катерина Данилюк**, ст. н. с., орнітолог **Наталія Дзюбенко**, н.с., ентомолог **Христина Дяків**, пров. інженер, ботанік **Ірина Позинич**, м.н.с., біолог **Марина Рагуліна**, м.н.с., біолог **Анастасія Савицька**, аспірантка, ентомолог **Анна Середюк**.

● Природничо-просвітницький захід “Людина і сад – 2015” ●

Захід передбачає ознайомлення з колекційним фондом Ботанічного саду, способами вирощування та догляду за різними групами рослин у культурі.

Ботанічний сад Львівського національного університету, м. Львів, вул. Черемшини, 44

14⁰⁰, 16⁰⁰

● Екскурсія “Рододендрони - трояндова окраса саду” ●

Відвідувачі ознайомляться з багатою колекцією рододендронів Ботанічного саду. Ці рослини, троянди з родини вересових, ростуть в помірному поясі Північної півкулі. В Україні теж є кілька видів рододендронів. Один з них – “червона рута”, оспіваний Володимиром Івасюком.

к.б.н. **Галина Тимчишин**

Ботанічний сад Львівського національного університету, м. Львів, вул. Черемшину, 44
14⁰⁰, 16⁰⁰

• **Екскурсія “Веселкова палітра колекції ірисів Ботанічного саду” •**

Презентація сортів півників від аматорів Львівщини. Насправді веселкове багатоманіття кольорів, форм, ароматів!

зав.відділом культурної флори та озеленення **Ядвіга Федоровська**, к.б.н., директор Ботанічного саду **Андрій Прокопів** prokopivandriy1@gmail.com, +38 (032) 239 40 42, +38 (032) 239 41 37

Ботанічний сад Львівського національного університету, м. Львів, вул. Черемшину, 44
14⁰⁰, 16⁰⁰

17 травня, ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

• **Ботанічна екскурсія у Національний природний парк “Гомільшанські ліси” •**

Національний природний парк “Гомільшанські ліси” - заповідна територія, розташована у центрі Харківської області, неподалік міста Зміїв. Протягом односторонньої екскурсії в національному природному парку учасники познайомляться із різноманітністю рослин лісів, луків та прибрежно-водних угруповань. Ми пройдемо по мальовничій екологічній стежці та зайдемо у заплаву річки Сіверський Донець.

Цільова аудиторія: широкий загал, туристи, натуралісти, студенти, діти з батьками

н.с. НПП “Гомільшанські ліси” **Марина Яроцька**, +38 (050) 68 57 908, +38 (067) 105 90 16, nature_center@ukr.net, голова Еколого-туристичного клубу “Слідопити”, провідний інженер Українського науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького **Яроцький Володимир**

Детальна інформація щодо організації екскурсії буде розміщена заздалегідь у спільнотах: http://vk.com/sledopyty_ua та <https://www.facebook.com/sledopyty.in.ua> та надіслана учасникам, що зареєструються.

Виїзд на екскурсію з Харкова до нацпарку (с. Коропові Хутори) - вранці 17 травня о 9.30. на автобусі, що буде замовлений організаторами (час виїзду може буде змінений організатором, про що буде повідомлено зареєстрованим учасникам).

Національний природний парк “Гомільшанські ліси”, Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького, Зміївський район, Харківська область, 63451

10³⁰ –15⁰⁰

18 травня, КИЇВ

• **Урочистості до “Fascination of Plants Day” – “Дня Рослин” •**

Ви дізнаєтеся про те, як виникла ідея приєднання України до цієї міжнародної ініціативи Європейської організації біологів рослин (EPSO), про події до Дня рослин, які відбулися в Україні та світі у 2012 та 2013 роках, а також про перспективні наукові напрями вітчизняної біології рослин.

директор ДУ “ІХБГ НАН України”, д.б.н., проф., акад. НАН України **Ярослав Блюм**

ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ,
Актова зала Інституту, 1-й поверх

11⁰⁰

● **Лекція ”Прогрес у синтетичній біології”** ●

На Вас чекає розповідь про поступ нової галузі генетичної інженерії, яка десятиліття тому швидше нагадувала б оповідання Рея Бредбері. Стирання межі між живим та неживим, конструювання програмованих протоклітин та організмів, штучний геном, враження про відвідання Інституту Крейга Вентера (J. Craig Venter Institute — JCVI), біоетичні аспекти – це лише кілька моментів, які відображають зміст цієї лекції.

зав. лабораторією клітинної біології та нанобіотехнології, д.б.н., проф., член-кор. НАН України
Алла Ємець, +38 (044) 434 37 77, yemets.alla@gmail.com

ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ,
Актова зала Інституту, 1-й поверх

11³⁰

● **Лекція ”Біотехнологія рослин: перспективи розвитку в майбутньому”** ●

Одними з найбільш нагальних проблем людства є зміни клімату, скорочення запасів питної води та посівних площ, неухильне зростання вартості пального, дефіцит харчових продуктів та інші. На цій лекції будуть обговорюватися сучасні біотехнологічні розробки, зокрема, із залученням ГМО, що можуть, якщо не подолати, то хоча б суттєво полегшити напруженість суспільства по відношенню до проблем, зазначених вище. Зокрема, є потреба збільшити виробництво продовольства та продуктивності посівних площ, оскільки очікується зростання населення планети до 2050 року на 50 %. Такі спроби часто не приносять бажаних результатів через суттєвий тиск несприятливих факторів навколишнього середовища, що приносить збитки у аграрному секторі. Після лекції Ви зможете задати питання біологам рослин, що працюють у галузі біотехнології та генетичної інженерії.

к.б.н., ст.н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Станіслав Ісаснков**,
stan.isayenkov@gmail.com

ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ,
Генетична інженерія рослин, актова зала Інституту, 1-ий поверх

12⁰⁰–13⁰⁰

● **Лекція ”Стратегії розмноження рослин”** ●

Чергування ядерних фаз і поколінь. Переваги диплоїдної фази. Чому залишається гаплоїдне покоління? Це – якщо лаконічно.

д.б.н., провідний н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Олена Кравець**,
kravetshelen@gmail.com

ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ,
Клітинна біологія, кімната 112

12⁰⁰–12³⁰

● **Майстер-клас з різних видів світлової мікроскопії ”20 000 нм вглиб рослинної клітини”** ●

Мовчазний капітан Немо не дарма поринув у глибини океану на підводному човні ”Наутилус”: його вабив новий невідомий світ. Порівняно із часами Жюльє Верна, ми маємо можливість бачити більше, далі і глибше. Небесну височінь та клітинну безодню – під лінзами збільшувальних приладів. Разом з Вами ми приготуємо тимчасові рослинні препарати і будемо досліджувати їх за допомогою сучасних люмінесцентних мікроскопів, а також ознайомимося з принципами роботи лазерного сканувального конфокального мікроскопу. У фокусі нашої уваги буде цитоскелет рослин та його значення у взаємодії рослини з навколишнім середовищем, зокрема, їх реакція на

екстремальні температури, посуху, втручання симбіотичних та патогенних грибів, бактерій, нематод та рослин-паразитів (на прикладі омели та повитиці).

к.б.н., н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Юлія Красиленко**, +38 (067) 409 62 92, j_krasylenko@ukr.net, потрібна попередня реєстрація за адресою j_krasylenko@ukr.net

ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ, Клітинна біологія, кімната 112

12³⁰–13³⁰

• **Біологічна вікторина “Цей дивовижний мікросвіт”** •

Цільова аудиторія: школярі, студенти, неспеціалісти

аспірантки відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Інна Горюнова** innagoriunova@ukr.net та **Світлана Плоховська** sveta_plohovska@mail.ru

ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ, Клітинна біологія, кімната 112

13³⁰–14⁰⁰

• **Демонстрація “Виділення та аналіз плазмідної ДНК”** •

аспірантка відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Олена Краснопорова**, krasnopio@mail.ru

ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ, Генетична інженерія рослин, кімната 215

13⁰⁰–14⁰⁰

• **Майстер-клас “Культуральні методи роботи в генетичній інженерії рослин”** •

Із розвитком провідних технологій в харчовій та аграрній промисловості, а також у медицині, найсучасніші досягнення молекулярної біології все ширше впроваджуються у виробництві, покращуючи ефективність та знижуючи собівартість біотехнологічних процесів. Мабуть, багато хто не вперше чув, що “біотехнологія – це наука майбутнього“. Генетична інженерія рослин – одна із провідних та найперспективніших галузей біотехнології, яка з використанням унікальних методів та сучасного обладнання дозволяє створювати нові сорти рослин із цінними в сільському господарстві властивостями – наприклад, із підвищеною стійкістю до хвороб або із покращеними смаковими якостями. Охочі відвідати даний майстер-клас матимуть можливість долучитися до експериментальної роботи зі створення нових сортів картоплі, томату та ячменю із підвищеною стійкістю до хвороб. Кожний етап експерименту буде супроводжуватись детальними поясненнями для кращого розуміння суті явища або процесу, що відбувається. За власним бажанням, під чуйним керівництвом, відвідувачі зможуть власноруч провести маніпуляції із рослинними об’єктами в умовах *in vitro*, спробувати себе у ролі дослідника.

студентка-магістр ННЦ “Інститут біології” КНУ ім. Тараса Шевченка

Анастасія Бузіашвілі, flora16.92@mail.ru

ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ, Генетична інженерія рослин, кімната 316

12⁰⁰–15⁰⁰

• **Майстер-клас “Вестерн-блот аналіз рослинних білків на прикладі альфа-тубуліну”** •

Експрес-аналіз одного з ключових білків цитоскелету, інтенсифікований у часі. Разом з нами Ви пройдете основні етапи Вестерн-блоту (білкового аналізу) від гомогенізації рослинного матеріалу, виділення тотальної фракції білків, гель-електрофорезу, електропереносу, взаємодії зі специфічними антитілами та, врешті решт, проявлення плівок та аналізу розділених білків.

Цільова аудиторія: 10-15 студентів МАН, студентів біологічних спеціальностей, бажано перших курсів, школярів випускних класів, учнів природничих ліцеїв, або зацікавлених мотивованих

дослідників "класичних" біологічних спеціальностей. Потрібна попередня реєстрація на майстер-клас до 10 травня за адресою j_krasylenko@ukr.net.

к.б.н., ст.н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Дмитро Литвин**, ldmi@ukr.net, студентка-магістр ННЦ "Інститут біології" КНУ імені Тараса Шевченка **Віра Федина**, vera_oleneva@ukr.net

ДУ "Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України", вул. Осиповського 2а, м.Київ, Молекулярна біологія, кімната 317
12⁰⁰–15⁰⁰

18 травня, ХАРКІВ

•Екскурсія до ботанічного саду Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна "Магія цвітіння – квітуча колекція рододендронів та деревовидних півоній" •

Екскурсія має на меті ознайомити усіх охочих з відкритою експозицією ботанічного саду Харківського національного університету "Старий майданчик" (площа 5,1 га), яка включає релікти, рідкісні види місцевої та світової флори, екзоти загальною кількістю понад 2000 видів. Також є нагода помилуватися квітучими різноманітними рододендронами, деревовидними півоніями, бузком та іншими весняними квітами, представленими в ботанічному саду. Під час екскурсії передбачається коротка розповідь про загальні проблеми фізіології цвітіння – класичні гіпотези і теорії зацвітання; екзогенні та ендогенні фактори індукції цвітіння; природу і властивості флорального стимулу (флоригену); молекулярно-генетичні аспекти регуляції цвітіння; методи *in vitro* і трансгеноза в дослідженні регуляції цвітіння; флоральний морфогенез; прикладні аспекти регуляції цвітіння тощо. Також можливе проведення фотосесій та повне занурення у атмосферу "зачарування рослинами".

<http://www-plantphysiol-bio.univer.kharkov.ua> <http://www.garden.kharkov.ua>

д.б.н., професор, завідувач кафедри фізіології і біохімії рослин та мікроорганізмів, голова Харківського регіонального відділення Українського товариства фізіологів рослин **Василь Жмурко**, + 38 (057) 707 52 32, <http://www-plantphysiol-bio.univer.kharkov.ua>
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків, вул. Клочківська, 52
15⁰⁰–17⁰⁰

18 травня, ОДЕСА

•Ботанічна екскурсія приморськими схилами для школярів і студентів міста Одеси "Лікарські рослини довкола нас"•

Екскурсія проводиться з метою ознайомлення школярів та студентів одеських ВНЗ із різноманітністю рослинного покриву приморських схилів міста Одеси. Під час екскурсії ми плануємо звернути увагу молоді на необхідність збереження природи і раціонального природокористування. Учасники екскурсії отримують інформацію про лікарські властивості рослин Одещини та уявлення про рослинні ресурси регіону. В програму заходу будуть включені повідомлення про історію та перебіг розвитку ботанічної науки в Одесі та відвідування Ботанічного саду імені В.І. Липського Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Також після екскурсії в учасників буде нагода відвідати могили визначних ботаніків на Другого християнському кладовищі Одеси.

к.б.н., доцент кафедри ботаніки **Володимир Немерцалов**, nemertsalov@onu.edu.ua, <https://www.facebook.com/volodymyr.nemertsalov?fref=ts>

Початок екскурсійного маршруту: Одеса, Проспект Шевченко, 8 з, від Музею цікавої науки
<http://min.od.ua/>

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, м. Одеса, Французький б-р 24/26
15⁰⁰–17⁰⁰

•Презентація в Інтернеті навчальних відео роликів з підготовки до ЗНО-2015 "Освіта-онлайн" з ботаніки•

В межах роботи благодійного просвітницького проекту "Освіта онлайн" <http://osvita-online.com.ua/> (учасники якого розробили курси підготовки до ЗНО на платформі проекту Прометеус <http://prometheus.org.ua/zno/>) 18 травня 2015 р. з нагоди Дня рослин буде викладено у вільний доступ (<https://www.youtube.com/channel/UCesE14E6p25oYvUEhMusFmA>) відео матеріали для підготовки до ЗНО з біології ("Організмний рівень організації життя", розділ "Рослини"). Така допомога абітурієнтам при складанні ЗНО має привернути увагу до ботаніки та спрямувати майбутніх студентів до вивчення цієї чарівної науки.

к.б.н., доцент кафедри ботаніки **Володимир Немерцалов**, nemertsalov@onu.edu.ua, <https://www.facebook.com/Osvita.Online?fref=ts>

Одеський національний університет імені І.І. Мечнікова, м. Одеса, Французький б-р 24/26
18⁰⁰–19⁰⁰

18–22 травня, ЧЕРКАСИ

• Виставка "цікавинок" про рослини "Флористичний калейдоскоп"•

Чудернацькі екзотичні рослини, цікаві і корисні, аборигенні та інтродуковані, будуть представлені у вигляді ілюстрованих листівок студентами-біологами 3 і 4 курсів. Листівки розмістять на стінах 6 поверху корпусу №1. Викладачі, студенти та гості ННІ природничих наук зможуть відкрити для себе невідомі раніше види-чужинці та по-новому поглянути на деяких представників місцевої флори.

к.с.-г.н, доцент кафедри екології та агробіології ЧНУ **Оксана Спрягайло**

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, ННІ Природничих наук, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 81, хол та коридори 6 поверху
10⁰⁰–17⁰⁰

18–20 травня, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

• Наукові експедиції "Досліджуємо первоцвіти "Подільських Товтр"•

Експедиції організовані з метою вивчення рідкісних видів флори території НПП "Подільські Товтри", створення геоботанічних описів флори та Формування переліків червонокнижних видів. Цільова аудиторія – викладачі і студенти природничого факультету К-ПНУ ім. Івана Огієнка.

с.н.с. **Людмила Любінська**, м.н.с. **Леся Горбняк**, м.н.с. **Микола Рябий**

НПП "Подільські Товтри", заказники "Івахновецький", "Кармелюкова гора".

Контактні особи: фахівець з екологічної освіти НПП "Подільські Товтри" **Олена Дем'янова**, ст.н.с. НПП "Подільські Товтри" **Дмитро Свиридюк** Тел. +38 (03849) 5 12 70, 5 17 71, npptovtry@ukr.net

19 травня, КИЇВ

•Лекція "Аналіз чужинного генетичного матеріалу (ГМО) у рослинній сировині та продуктах харчування за допомогою методу полімеразної ланцюгової реакції"•

Методи детекції ГМО. Приготування зразків для аналізу. Виділення та очистка зразків ДНК. Оцінка якості ДНК. Полімеразна ланцюгова реакція (ПЛР). Різновиди ПЛР (класична ПЛР та ПЛР в режимі реального часу). Якісна та кількісна детекція чужинного генетичного матеріалу у зразках (ГМ подій) за допомогою ПЛР.

к.б.н., ст.н.с., в.о. зав. відділу популяційної генетики **Ярослав Пірко**, yavp@mail.ru
ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ,
Детекція ГМО та нанобіотехнологія, кімната 211
11⁰⁰–12⁰⁰

● **Лекція ”Нанобіотехнологія – сучасний стан та перспективи розвитку” ●**

Під час лекції буде розглянуто визначення, історію виникнення та основні напрямки нанобіотехнології, як прикладної дисципліни, що сформувалася близько двадцяти років тому на базі взаємної інтеграції останніх досягнень біології і нанотехнології. Буде окреслено коло найбільш актуальних завдань нанобіотехнології, вирішення яких передбачає дослідження та відтворення ізольованих процесів, що відбуваються на нано-рівні у живих системах, отримання нових наноматеріалів за допомогою біологічних об’єктів, а також створення сенсорів, біомеханічних конструкцій, нано-транспортних систем доставки, підходів візуалізації та модифікації живих організмів. Лекція дасть змогу слухачам ознайомитися із результатами сучасних нанобіотехнологічних розробок, а також очікуваним потенціалом та найближчими перспективами розвитку цієї галузі. Окрім того, буде розглянуто філософські аспекти використання нанобіотехнології в контексті можливої зміни наукової картини світу в наслідок появи “синтетичних” технологій та перегляду визначення понять “живого” і “неживого”.

м.н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Ольга Бурлака**, burlaka29@gmail.com
ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ,
Детекція ГМО та нанобіотехнологія, кімната 211
12⁰⁰–13⁰⁰

● **Лекція ”Методи біоінформатики як інструмент сучасного дослідження геному та протеому рослин” ●**

Протягом дня у нашому Інституті ви неодноразово почуєте про дослідження на рівнях *in planta*, *in vivo* та *in vitro*, а на цій лекції матимете змогу ознайомитися з підходом *in silico*, який реалізує біоінформатика. Дізнаєтеся про поєднання обчислювальних методів та інформації про функціонування живого, тривимірне моделювання взаємодій між різноманітними молекулами, пошук генів, збірку геномів, вирівнювання послідовностей та навіть реконструювання еволюційних процесів.

к.б.н., ст.н.с., зав. лабораторією біоінформатики та структурної біології **Павло Карпов**, karpov.p.a@gmail.com
ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ,
Біоінформатика, кімната 114
13⁰⁰–14⁰⁰

● **Майстер-клас ”Від повногеномного секвенування до аналізу білків” ●**

Розглянувши красу органел будь-якої клітини за допомогою методів сучасної мікроскопії Ви неодмінно забажаєте ”зазирнути” углиб: що ж там? Темрява і кипить робота. Освітити шлях у світ макромолекулярних машин нам допоможе структурна біоінформатика. За годину майстер-класу і три десятки років історії Ви пройдете шлях від секвенатору до аналізу міжмолекулярних взаємодій і зрозумієте, як у послідовностях літер, якими записано геном, віднайти здоровий глузд.

провідний інженер лабораторії біоінформатики та структурної біології **Дарія Самофалова**, samofalova.dariya@gmail.com
ДУ “Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України”, вул. Осиповського 2а, м.Київ,
Біоінформатика, кімната 114
14⁰⁰–15⁰⁰

19 травня, ХАРКІВ

• Лекція "Рослини рятують планету" та майстер-клас "Біотехнологія рослин для "чайників" •

Лекція-дискусія має на меті ознайомити слухачів з основними напрямками використання знань з біології рослин у вирішенні глобальних викликів людства: «парникового» ефекту, зміни клімату, продовольчої кризи, енергетичної кризи, забруднення навколишнього середовища, збереження біорізноманіття тощо. Слухачі отримають інформацію про багаточисельні приклади використання теоретичних знань з фізіології та біохімії рослин у сучасних біотехнологіях.

Майстер-клас буде проведений в форматі «круглого столу», де всі охочі ознайомляться з основними напрямками біотехнології рослин та зможуть самостійно оволодіти деякими навичками: отримання експланту з рослини, стерилізації рослинного матеріалу, пасування експланту на живильне середовище тощо. Крім того, всі охочі отримують свої культури додому та зможуть потім вести спостереження за розвитком рослин в культурі *in vitro*.

к.б.н., доцент кафедри фізіології і біохімії рослин та мікроорганізмів **Ольга Авксентьєва**, + 38 (057) 707 52 32, <http://www-plantphysiol-bio.univer.kharkov.ua>, avksentyeva@rambler.ru
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків, вул. Клочківська, 52
15⁰⁰–17⁰⁰

19 травня, ЧЕРКАСИ

• Відеопрезентація "Дивовижний світ рослин" •

Люди багато років пізнають світ рослин, але напевно, ніколи їм не вдасться осягнути все живе на нашій планеті. Існує 10 чудес світу. А скільки чудес існує в рослинному світі? Кожен з нас хоч раз у житті стикався з незвичайними і дивовижними рослинами. Відеопрезентація має на меті ознайомити слухачів з цікавими відеофрагментами, презентаціями унікальних рослин світу. Матеріали для відвідувачів підготують студенти біологи 2 курсу. На перегляд будуть запрошені викладачі, студенти та гості ННІ природничих наук.

к.б.н., доцент кафедри екології та агробіології **Володимир Конограй**,
+38 (096) 289 67 58 W_A_Konograj@ukr.net

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, ННІ Природничих наук, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 81, 6 поверх, ауд. 626
14³⁰

19 травня, УМАНЬ

• Мистецька виставка-конкурс на тему "Рослинний світ надихає" •

Виставка відбуватиметься у рамках міжвідомчого наукового семінару "Автохтонні та інтродуковані рослини України", присвяченого Третьому Міжнародному "Дню Рослин".

Національний дендрологічний парк "Софіївка" НАН України, м. Умань, вул. Київська 12-а
Хол адміністративно-лабораторного корпусу

10⁰⁰–17⁰⁰

• Онтогенез кладрастису кентукійського (*Cladrastis kentukea* (Dum. Cours.) Rudd) в умовах Правобережного Лісостепу України •

C. kentukea – малопоширений інтродуцент, біологічні особливості якого вивчені поверхнево, а в умовах Правобережного Лісостепу такі дослідження взагалі не проводились. В доповіді буде висвітлено особливості проходження онтогенезу *C. kentukea*, охарактеризовано морфологічні особливості кожного онтогенетичного періоду в умовах Правобережного Лісостепу України, представлено особливості формування крони *C. kentuea* у ході онтогенетичного розвитку.

м.н.с. відділу денрології, паркобудівництва та екології рослин **Ольга Порохнява**,
porohnyava.olga@yandex.ua

Національний дендрологічний парк "Софіївка" НАН України, м. Умань, вул. Київська 12-а

Конференц-зала адміністративно-лабораторного корпусу

14⁰⁰–14³⁰

● **Зимостійкість і морозостійкість видів роду сумах (*Rhus* L.) в Правобережному Лісостепу України ●**

Основним критерієм, який визначає можливість існування нових видів в умовах культури є відповідність екологічних факторів району до біологічних вимог рослини. Встановлення зимостійкості рослин та факторів, які впливають на ступінь зимостійкості, є актуальним питанням, оскільки природним ареалом досліджуваних видів є Північна Америка та Східна Азія. В доповіді буде представлено результати дослідження зимостійкості видів роду *Rhus* L. в умовах Правобережного Лісостепу України: охарактеризовано екзогенні та ендогенні фактори зимостійкості, які зумовлюють фактичну та потенційну зимостійкість досліджуваних видів.

м.н.с. відділу трав'янистих рослин природної та культурної флори **Тетяна Ковальчук**,
tetyana.kovalchuk.77@mail.ru

Національний дендрологічний парк "Софіївка" НАН України, м. Умань, вул. Київська 12-а

Конференц-зала адміністративно-лабораторного корпусу

14³⁰–15⁰⁰

● **Основні тенденції та підходи до створення композицій за участю трав'янистих рослин в історичних парках ●**

В доповіді буде представлено огляд основних елементів квіткового оформлення історичних парків відповідно до їхніх стильових особливостей, охарактеризовані основні підходи до створення квіткових масивів груп, міксбордерів, альпінаріїв, рокаріїв, а також клумб, бордюрів, рабаток, та квіткових партерів, представлено результати аналізу квіткових натюрмортів 18-19 ст., як джерела інформації про асортимент квіткових рослин, що використовувалися в історичних парках.

д.б.н. пров. наук. спів., відділу трав'янистих рослин природної та культурної флори **Анна Куземко**,
anya_meadow@i.ua

Національний дендрологічний парк "Софіївка" НАН України, м. Умань, вул. Київська 12-а

Конференц-зала адміністративно-лабораторного корпусу

15⁰⁰–16⁰⁰

19 травня, ХМЕЛЬНИЦКА ОБЛАСТЬ

● **Вікторина "Знавці рослин" ●**

Вікторина для учнів шкіл Чемеровецького та Кам'янець-Подільського районів на основі вправ у формі запитання-відповідь, спрямованих на виявлення обізнаності учасників у рослинах території НПП "Подільські Товтри". Будуть визначені переможці та вручені грамоти, дипломи та сувеніри. Для школярів.

н.с. **Марина Юрченко**, провідний фахівець з екологічної освіти **Олег Сабадаш**, провідний фахівець з екологічної освіти **Олена Дем'янова**

НПП "Подільські Товтри", еколого-освітні центри (сmt Чемерівці, сmt Стара Ушиця)

Контактні особи: фахівець з екологічної освіти НПП "Подільські Товтри" **Олена Дем'янова**, ст.н.с. НПП "Подільські Товтри" **Дмитро Свиридчук** Тел. +38 (03849) 5 12 70, 5 17 71,
npptovtry@ukr.net

20 травня, КИЇВ

● **Лекція “Новинки світової селекції жоржини садової (*Dahlia Cav.*) та її агротехніка” ●**

Буде представлено інформацію про сортове різноманіття колекційного фонду НБС ім. М. М. Гришка. Слухачі також познайомляться з основними агротехнічними заходами по вирощуванню жоржини садової. По завершенні лекції на гостей чекатиме захоплююча екскурсія садом.

м.н.с. відділу квітниково-декоративних рослин **Анатолій Дорошенко**

Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України, м. Київ, вул. Тімірязєвська, 1

Конференц-зал корпусу № 6

10⁰⁰

● **Лекція “Бегонія: різноманіття та особливості культивування” ●**

Лекція присвячена одному з найпрекрасніших родів тропічних рослин бегонія (*Begonia*), що прикрашають наші парки сади та домівки. Ви дізнаєтеся про особливості культивування та використання цих декоративно-листяних та квітучих рослин для озеленення житлових приміщень при створенні композицій, а також в ампельній культурі. По завершенні лекції на гостей чекатиме захоплююча екскурсія садом.

провідний інженер відділу тропічних рослин **Яна Белаєва**

Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України, м. Київ, вул. Тімірязєвська, 1

Конференц-зал корпусу № 6

12⁰⁰

● **Лекція “Фарувальні рослини: традиційне та сучасне використання” ●**

На слухачів чекає знайомство з рослинами, які з прадавніх часів використовувалися для фарбування у різних куточках планети. З лекції Ви дізнаєтеся як виглядають ці рослини, де зростають, що відомо про сучасне фарбування рослинами. По завершенні лекції на гостей чекатиме захоплююча екскурсія садом.

к.б.н., ст.н.с. відділу нових культур **Олена Андрущенко**

Конференц-зал корпусу № 6

14⁰⁰

● **Екскурсія ”Шкідливі та корисні комахи саду: як помітити і як відрізнити? Оригінальні способи біологічної боротьби зі шкідниками та способи залучення корисних комах (запилювачів і їздців)” ●**

Цільова аудиторія: широкий загал, студенти, школярі, діти з батьками, науковці, флористи, викладачі, підприємці

Для формування групи потрібна завчасна реєстрація за телефоном чи електронною поштою контактної особи. Зустріч учасників – біля Адміністративного корпусу о **9⁴⁵, 11⁴⁵ та 13⁴⁵** .

зоологи: к.б.н., ст.н.с. **В.М. Фурсов**; к.б.н., т.н.с. **В.Ю. Назаренко** nazarenko@izan.kiev.ua

Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України, м. Київ, вул. Тімірязєвська, 1

13⁰⁰ та 15⁰⁰

● **Екскурсія в Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України ●**

Кожний студент-відвідувач ботанічного саду або ентузіаст готує міні-презентацію однієї побаченої або дослідженої рослини і виступає з нею. Захід розрахований на студентів природничого спрямування. Результати обговорення будуть опубліковані в журналі.

студентка природничого факультету НаУКМА **Вікторія Васильченко**, vita_vasulchenko@ukr.net ,

+38 (066) 027 31 37

Національний університет ”Києво-Могилянська Академія”, м. Київ, Контрактова пл., 2

15⁰⁰

20 травня, УМАНЬ

● Ботанічна екскурсія Національним дендрологічним парком "Софіївка" НАН України ●

к.б.н., с.н.с., зам. директора НДП "Софіївка" НАН України з наукової роботи, завідувача відділу дендрології, паркобудівництва, інтродукції та екології рослин НДП "Софіївка" НАН України **Володимир Грабовий**, к.б.н., с.н.с., вчений секретар НДП "Софіївка" НАН України **Тетяна Швець**

*Національний дендрологічний парк "Софіївка" НАН України, м. Умань, вул. Київська 12-а
Вхід до Національного дендрологічного парку "Софіївка" НАН України з вул. Київської
14⁰⁰–17⁰⁰*

20 травня, СКАДОВСЬК

● Урок-екскурсія "Рослинний світ – складова частина природи" ●

Дослідження рослинності прибережної ділянки Джарилгацької затоки та "Мар'їної рощі" на території Національного природного парку "Джарилгацький".

фахівець з екологічної освіти Національного природного парку "Джарилгацький" **Наталія Шешина**, +38 (099) 963 94 66, dgarilgath@ukr.net, +38 (05537) 5 25 80, +38 (05537) 5 37 34

*Переїзд від м. Херсон до м. Скадовськ, маршрутними автобусами 1,5 год. Далі 20 хв. піший перехід до території проведення екскурсії від місця збору екскурсантів - Скадовської ЗОШ № 2, вул. Колгоспна 7а
10⁰⁰*

21 травня, КИЇВ

● Екскурсія історичним центром "Весняний Поділ" ●

Екскурсія проводитиметься з акцентом на тому, які ж рослини тут розповсюджені. Завітаємо і в Могилянку з її миловидним плацом та віковими деревами. Запрошуємо всіх охочих!

студентка природничого факультету НаУКМА **Вікторія Васильченко**, vita_vasulchenko@ukr.net, +38 (066) 027 31 37

*Національний університет "Києво-Могилянська Академія", м. Київ, Контрактова пл., 2
Збір біля пам'ятника Григорію Сковороді.*

15⁰⁰

● Акція "Озеленення *Alma mater* квітковими рослинами" ●

Гасло "Подаруй насінину, щоб майбутнє було завітчане". Подія планується для студентів КМА та усіх охочих.

студентка природничого факультету НаУКМА **Таїсія Козак**, +38 (093) 002 28 16

*Національний університет "Києво-Могилянська Академія", м. Київ, Контрактова пл., 2
Збір біля пам'ятника Григорію Сковороді.*

15⁰⁰

● Майстер-клас "Виготовлення прикрас із квітів" ●

Наші модератори допоможуть створити неповторні віночки і реалізувати творчий потенціал. Незабутня атмосфера гарантована! Бажана реєстрація за адресою https://www.facebook.com/groups/646841538755569/profile_completion/

студентка природничого факультету НаУКМА **Дарина Воробей**, +38 (050) 606 57 04

15⁰⁰

21 травня, ХАРКІВ

• Конкурс-вікторина "Потаємне життя зеленого листка" •

Гра має на меті ознайомити школярів із загальною будовою та фізіологічними процесами, що відбуваються у зеленому листку. Учні навчаться робити тимчасові препарати та за допомогою світлового мікроскопа ознайомляться з анатомією листка (різноманітним виростів епідермісу - трихом, будовою та роботою продихів, знайдуть хлоропласти – органели рослинної клітини, де проходить процес фотосинтезу). Школярі згадають, що таке фотосинтез і транспірація, проведуть досліди, що демонструють протікання цих процесів у рослині. Також під час гри будуть переглянуті учбові відеофільми, які знайомлять глядачів з будовою та фізіологічними процесами рослинного організму. Переможці конкурсів та команда-переможець отримують призи та дипломи.

д.б.н., професор, завідувач кафедри фізіології і біохімії рослин та мікроорганізмів, голова Харківського регіонального відділення Українського товариства фізіологів рослин

Василь Жмурко, +38 (057) 707 52 32, <http://www-plantphysiol-bio.univer.kharkov.ua>

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків, вул. Клочківська, 52

15⁰⁰–17⁰⁰

22 травня, КИЇВ

• Майстер-клас з біотехнології рослин "Мікроклональне розмноження рослин" •

Майстер-клас ознайомить з методами клонування рослин в культурі *in vitro*.

доцент кафедри фізіології та екології рослин, к.б.н. **Ольга Панюта**, <http://biology.univ.kiev.ua/kafedra-fiziologii-ta-ekologii-roslin-vikladachi/1128-panyuta-olga-oleksandrivna.html>, +38 (044) 522 14 27, panyuta@ukr.net, зав. навчальної лабораторії к.б.н. **Алла Смоля**, студенти ІУ курсу **Анастасія Ревуцька** та **Анастасія Зінченко**

Навчально-науковий центр "Інститут біології", Кафедра фізіології та екології рослин, м. Київ, просп. Глушкова, 2. Корп.12

ауд. 425

14⁰⁰

• Інсталяція "The Planet Needs More Plant Scientists" •

Наочне представлення у вигляді банеру та композиції на тему глобальної проблеми дефіциту рослинних біологів, які потрібні для вирішення проблем планетарного масштабу: забезпечення населення планети продуктами харчування, підтримання екологічно безпечного середовища, пошуку та розробки нових альтернативних джерел енергії та палива.

д.б.н., професор, завідувач кафедри фізіології та екології рослин, Голова Громадської організації "Жінки в науці" **Наталія Таран**, <http://biology.univ.kiev.ua/kafedra-fiziologii-ta-ekologii-roslin-vikladachi/467-vikladachi.html>, +38 (044) 521 35 81, tarantul@univ.kiev.ua, магістри **Юлія Письменна** та **Яна Абрамович**

Навчально-науковий центр "Інститут біології", Кафедра фізіології та екології рослин, м. Київ, просп. Глушкова, 2. Корп.12

ауд. 459

15⁰⁰

• Презентація проекту "Сприяння української діаспори у популяризації біології рослин для студентства та наукової спільноти"

Представлення українських перекладів підручників Nelson D.L., Cox M.M. “Lehninger Principles of Biochemistry” (W.H. Freeman and Company.- New York, 2005. – 1119 p.) та окремих розділів підручника “Biochemistry and Molecular Biology of Plants” (B. Buchanan, W. Gruissem, R. Jones, Eds. // Publication of American Society of Plant Physiologists. – Berkeley, California, 2000. – 1400 p.)

голова громадської організації “Жінки в науці”, д.б.н. **Віра Троян**

Навчально-науковий центр “Інститут біології”, Кафедра фізіології та екології рослин, м. Київ, просп. Глушкова, 2. Корп.12

ауд. 459

15¹⁵

•Поетичні мотиви на рослинну тематику “Рослини у віршах Тараса Шевченка”•

Мета заходу — представити розмаїття рослинного світу в образотворчому мистецтві Великого Кобзаря. Читання віршів, в яких згадуються рослини, буде супроводжуватися малюнками Т.Г. Шевченка. Таким чином, можна буде здійснити уявну мандрівку просторами України, степами Середньої Азії та горами Каратау.

асп. **Марія Коваленко**, магістри **Юлія Письменна, Яна Абрамович** та **Катерина Лагодзінська**, +38 (044) 522 14 27, plantaphys@gmail.com.

Навчально-науковий центр “Інститут біології”, Кафедра фізіології та екології рослин, м. Київ, просп. Глушкова, 2. Корп.12

ауд. 459

15⁴⁵

•Майстер-клас “Знайомство з мистецтвом квіткових кутюр’є”•

Будемо створювати своїми руками прикраси з живих квітів: віночки, заколки та гребінці для волосся, браслети, кулони, бутон’єрки.

завідувач навчальної лабораторії кафедри фізіології та екології рослин, к.б.н. **Алла Смоля**, +38 (044) 522 14 27, alsmolya@gmail.com

Навчально-науковий центр “Інститут біології”, Кафедра фізіології та екології рослин, м. Київ, просп. Глушкова, 2. Корп.12

ауд. 429

14⁰⁰

22 травня, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

• Екскурсія “Рослини Червоної книги України”•

Ознайомлення та вивчення поширення червонокнижних видів флори ВБУ “Бакотська затока“. Дорогою до об’єкту екскурсанти дізнаються про рідкісну флору заказника “Совиний яр“. Милування унікальними ландшафтами та чудовими краєвидами. Для широкого загалу.

зав. відділом науки **Олександра Кучинська**, наукові співробітники відділу науки НПП “Подільські Товтри“

Національний природний парк “Подільські Товтри”, ВБУ “Бакотська затока“ (50 км від м. Кам’янець-Подільський)

Контактні особи: фахівець з екологічної освіти НПП “Подільські Товтри“ **Олена Дем’янова**, ст.н.с. НПП “Подільські Товтри“ **Дмитро Свиридюк** Тел. +38 (03849) 5 12 70, 5 17 71, npptovtry@ukr.net

9⁰⁰ –17⁰⁰

23 травня, КИЇВ

● **Екологічна екскурсія стежками державного заказнику “Лісники” (НПП “Голосіївський”) “Біорізноманіття весняного лісу”/”Рослини – джерело розмаїття тваринного світу: комахи поруч з нами”**●

Екологічна екскурсія має на меті ознайомити учасників з рослинним світом хвойних, дубових, мішаних лісів та заплавлених лук Київщини. Екскурсія відбуватиметься на заповідних територіях, розташованих у 20 км на південь від Києва у мальовничій місцевості Конча-Заспа. Ми пройдемо екологічними стежками державного заказнику “Лісники” (НПП “Голосіївський”), де у звивистому руслі ріки Віта добре збережені ділянки лісів та лук. Разом ми навчимося впізнавати типові весняні види рослин, а також побачимо рідкісні та червонокнижні види. Ви навчитесь розрізняти поширені дикорослі види рослин, що використовуються як лікарські та їстівні. Також ви отримаєте цікаву краснорядчу інформацію та загальні відомості про природну історію цього унікального куточка Київщини. Заплановано частування та трав'яні чаї, представлення арт-гербаристики.

Чи знаєте ви, що рослина – це стіл і дім безлічі крихітних і не дуже крихітних істот? Що на одному дереві можуть змінюватися покоління маленьких мешканців, існувати цілі ферми та мисливські угіддя? Запрошуємо вас переконатися в цьому на власні очі під час екскурсії у мальовничу місцевість під Києвом, де під сплетінням рослинного світу існує прихований світ комах.

зоолог **Віктор Коцюба**, к.б.н., м.н.с. відділу геоботаніки та екології **Андрій Мосякін**, +38 (050) 440 19 31, amosyakin@gmail.com, к.б.н., с.н.с. відділу систематики ентомофагів та екологічних основ біометоду **Анатолій Котенко**, <http://izan.kiev.ua/deps/depsyse.htm>; +38 (044) 234 93 33, м.н.с. відділу систематики ентомофагів та екологічних основ біометоду **Марина Калюжна**, <http://izan.kiev.ua/deps/depsyse.htm>, marinkakaluzhna@gmail.com; +38 (044) 234 83 72, к.б.н., с.н.с. відділу загальної та прикладної ентомології **Віталій Назаренко**, <http://izan.kiev.ua/deps/depgae/nazarenko.htm>, nazarenko@izan.kiev.ua, +38 (044) 234 45 62, к.б.н., н.с. відділу геноміки та молекулярної біотехнології **Юлія Красиленко**, +38 (067) 409 62 92, j_krasylenko@ukr.net

Державний заказник “Лісники” (НПП “Голосіївський”)

Збір на платформі м “Видубичи” о 10⁰⁰, потрібен попередній запис за адресою j_krasylenko@ukr.net або за телефоном +38 (067) 409 62 92

10⁰⁰–15⁰⁰

● **Демонстрація “Під об’єктивом мікроскопа”**●

“Під об’єктивом” Вашої уваги будуть зроблені власноруч тимчасові препарати рослин. Разом із тим Ви матимете змогу порівняти “мікро-світ” рослин із нормальних та стресових умов існування.

аспірант відділу генетики клітинних популяцій ІМБіГу Дар'я Навроцька navrotska.daria@gmail.com, +38 (098) 908 11 49

Хол Інституту молекулярної біології і генетики, Інститут молекулярної біології і генетики НАН України, м. Київ, вул. Академіка Заболотного, 150

23 травня, 11⁰⁰–12⁰⁰

● **Доповідь “Рослинний світ Антарктики”**●

Якими видами представлена флора Антарктичного континенту? Як з’явилися і пристосувалися до існування в суворих умовах тамтешні рослинні організми? Окрім відповіді на ці питання, Ви дізнаєтесь, які загадки в історії континента вона приховує.

к.б.н., ст.н.с. Інституту молекулярної біології та генетики НАН України **Іван Парнікоза** +38 (096) 371 47 09, Parnikoza@gmail.com, <http://www.terreco.univ.kiev.ua/people/ivan-parnikoza>, <http://h.ua/story/408395/>

Актова зала Інституту молекулярної біології і генетики, Інститут молекулярної біології і генетики НАН України, м. Київ, вул. Академіка Заболотного, 150

23 травня, 12⁰⁰–13⁰⁰

● **Майстер-клас "PLANT ORIGAMI" ●**

Мистецтво складання "орігамі" (від "орі"- складання, "гамі"- папір) бере свій початок з Японії XVIII століття. А ми пропонуємо Вам створити орігамі на рослинну тематику своїми руками в Україні.

аспірант відділу генетики клітинних популяцій ІМБіГу Дар'я Навроцька
navrotska.daria@gmail.com, +38 (098) 908 11 49

Хол Інституту молекулярної біології і генетики, Інститут молекулярної біології і генетики НАН України, м. Київ, вул. Академіка Заболотного, 150

23 травня, 12⁰⁰–13⁰⁰

● **Перегляд "мікро"-фільмів про зародження життя і розвиток рослин ●**

До Вашої уваги короткометражні сюжети про зародження і розвиток життя рослин. Разом із науковими буде представлено невеликі художні картини про рослини з екстремальних умов зростання.

аспірант відділу генетики клітинних популяцій ІМБіГу Дар'я Навроцька
navrotska.daria@gmail.com, +38 (098) 908 11 49

Актова зала Інституту молекулярної біології і генетики

23 травня, 15⁰⁰–16⁰⁰

24 травня, КИЇВ

● **Екскурсія "Мандрівка Голосіївським лісом" ●**

Краса рослинного світу довкола нас. Але часто дивовижні та рідкісні речі вислизують з поля нашого зору під впливом заклопотаності та неухважності. Мандрівка Голосіївським лісом – це спроба поглянути на знайомі речі іншими очима та зрозуміти красу і біль природи в центрі велетенського мегаполісу. Ми почнемо свій шлях від Голосіївських ставків, де познайомимося з різноманіттям водної та прибережно-водної рослинності, а також методами її вивчення. Дослідимо структуру популяції рослини міжнародної та державної охорони - *водяного горіху плаваючого*. Далі рушимо масивом грабин та дібров, у деревостані яких трапляються двоохотрічні вікові дерева. Спробуємо знайти рідкісні лісові орхідеї - *коручку чемерниковидну*, *коручку темночервону*, *любку дволисту* та *гніздівку звичайну*. Оглянемо зарості рослини з Червоної книги України та найближчого стихійного ринку – *цибулі ведмежої* або *ж черемші*. Відвідаємо єдине місцезнаходження на Київщині *плюща звичайного* та поміркуємо над причиною зростання тут цього центральноєвропейського виду. Познайомимося з методами гербаризації, флористичних та геоботанічних досліджень, а також із особливостями моніторингових спостережень за популяціями рідкісних видів рослин.

Цільова аудиторія: дорослі, діти (від 7 років) з батьками

Реєстраційна

форма:

https://docs.google.com/forms/d/1WsOM4OAFRCvooWhQsEwvwLDyKiHjTKVJhOE7SFbBBRg/viewform?usp=send_form

ботанік **Олексій Коваленко** з Науково-природничого музею НАН України,
zelenyi.likhtaryk@ukr.net

Природничо-пізнавальний проект "Зелений Ліхтарик"

10⁰⁰

26 травня, ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

• **Вікторина "Знавці рослин"**

Вікторина для учнів шкіл Чемеровецького та Кам'янець-Подільського районів на основі вправ у формі запитання-відповідь, спрямованих на виявлення обізнаності учасників у рослинах території НПП "Подільські Товтри". Будуть визначені переможці та вручені грамоти, дипломи та сувеніри. Для школярів.

н.с. **Марина Юрченко**, провідний фахівець з екологічної освіти **Олег Сабадаш**, провідний фахівець з екологічної освіти **Олена Дем'янова**

НПП "Подільські Товтри", еколого-освітні центри (сmt Чемерівці, сmt Стара Ушиця)

Контактні особи: фахівець з екологічної освіти НПП "Подільські Товтри" **Олена Дем'янова**, ст.н.с. НПП "Подільські Товтри" **Дмитро Свиридюк** Тел. +38 (03849) 5 12 70, 5 17 71, npptovtry@ukr.net

ЗАПРОШУЄМО ДО НАС!

